

Traducere din limba engleză

Programul Interreg VI-A România-Bulgaria

Versiune finală

Februarie 2022

Aprobat de Grupul de Lucru Comun pentru Planificare și Programare

Cuprins

1. Strategia programului: principalele provocări în materie de dezvoltare și măsurile de politică aferente	5
1.1. Zona programului.....	5
1.2. Rezumatul principalelor provocări comune, luând în considerare disparitățile și inegalitățile economice, sociale și teritoriale, nevoile comune de investiții, complementaritatea și sinergiile cu alte forme de sprijin, lecțiile învățate din experiența anterioară, strategiile macroregionale și strategiile bazinului maritim, în care zona vizată de program este acoperită de una sau mai multe strategii.	5
1.2.1. Provocările comune și strategia programului	6
1.2.2. Complementarități și sinergii cu alte forme de sprijin	16
1.2.3. Noul Bauhaus European și alte aspecte orizontale	17
1.2.4. Lecții învățate din experiența anterioară	19
1.2.5. Coordonarea cu strategiile macroregionale	21
1.3. Justificarea selectării obiectivelor de politică și a obiectivelor specifice Interreg, prioritățile asociate, obiectivele specifice și formele de sprijin, abordând, după caz, conexiunile lipsă din infrastructura transfrontalieră	22
2. Priorități.....	26
2.1. Prioritatea 1: O regiune bine conectată	26
2.1.1. Obiectiv specific: 3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere;	26
2.2. Prioritatea 2: O regiune mai verde	33
2.2.1. Obiectiv specific: 2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	33
2.2.2. Obiectiv specific: 2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	39
2.3. Prioritatea 3: O regiune educată	44
2.3.1. Obiectiv specific: 4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	44
2.4. Prioritatea 4: O regiune integrată	50
2.4.1. Obiectiv specific: 5.2 Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului	

<i>natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane.</i>	50
<i>3. Plan financiar</i>	59
<i>3.1 Credite financiare pe an</i>	59
<i>3.2 Total credite financiare pe fond și cofinanțare națională</i>	60
<i>4. Acțiuni întreprinse pentru a implica partenerii relevanți de program în pregătirea programului Interreg și rolul acelor parteneri de program în implementare, monitorizare și evaluare</i>	61
<i>5. Abordare comunicării și vizibilității pentru programul Interreg</i>	64
<i>6. Indicarea sprijinului pentru proiecte la scară mică, inclusiv proiecte mici în cadrul fondurilor pentru proiecte mici</i>	66
<i>7. Prevederi de implementare</i>	67
<i>7.1 Autoritățile programului</i>	67
<i>7.2 Procedura de constituire a Secretariatului Comun</i>	68
<i>7.3 Repartizarea răspunderii între statele membre participante și, după caz, țările terțe și TTPM, în cazul unor corecții financiare impuse de autoritatea de management sau de Comisie</i>	69
<i>8. Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțării care nu sunt legate de costuri</i>	71
<i>Apendice 3. Lista operațiunilor planificate de importanță strategică cu un calendar - articolul 17(3)</i>	72

ANEXĂ

MODEL PENTRU PROGRAME INTERREG¹

CCI	[15 caractere]
Titlu	Programul Interreg VI-A România-Bulgaria
Versiune	Draft 0
Primul an	2021
Ultimul an	2027
Eligibil din	01.01.2021
Eligibil până la	31.12.2029
Numărul deciziei Comisiei	
Data deciziei Comisiei	
Numărul deciziei care modifică programul	
Data intrării în vigoare a deciziei care modifică programul	
Regiunile NUTS acoperite de program	Bulgaria BG311 - Видин (Vidin) BG312 - Монтана (Montana) BG313 - Враца (Vratsa) BG314 - Плевен (Pleven) BG321 - Велико Търново (Veliko Tarnovo) BG323 - Русе (Ruse) BG325 - Силистра (Silistra) BG332 - Добрич (Dobrich) România RO223 - Constanța RO312 - Călărași RO314 - Giurgiu RO317 - Teleorman RO411 - Dolj RO413 - Mehedinți RO414 - Olt
Componenta	A

¹ Fără a cauza prejudiciu alinierilor pe viitor în legătură cu rezultatul negocierilor interinstituționale ale Regulamentului privind dispozițiile comune și la reglementările specifice fondurilor. Alinierile la programele externe Interreg vor urma.

1. Strategia programului: principalele provocări în materie de dezvoltare și măsurile de politică aferente

1.1. Zona programului

Programul Interreg VI-A România-Bulgaria (Programul RO-BG) se întinde pe șapte județe din partea de sud a României (Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța) și opt districte din partea de nord a Bulgariei (Vidin, Vratsa, Montana, Veliko Tarnovo, Pleven, Ruse, Dobrich și Silistra). Toate cele 15 regiuni NUTS3 sunt situate de-a lungul celor 630 km de frontieră româno-bulgară.

Aria programului (harta din anexa 1) acoperă un teritoriu de 69.285 km pătrați, însumând 19,8% din cele două țări, cu aproximativ două treimi în România și o treime în Bulgaria. De asemenea, este căminul a aproximativ 4,20 milioane de locuitori (1,35 milioane în Bulgaria și 2,85 milioane în România). Principalul element geografic, care modelează întregul peisaj, este fluviul Dunărea, care se desfășoară de-a lungul a 470 km de graniță de la vest la est. Doar două județe, Dobrich (BG) și Constanța (RO) sunt conectate pe uscat, în est.

Teritoriul este predominant rural, iar suprafețe mari de teren sunt utilizate pentru agricultură. Există, de asemenea, suprafețe însemnate, acoperite de păduri și corpuri de apă, în mare parte afluenți ai Dunării. Zona mai cuprinde multe situri naturale de pe ambele părți ale frontierei cu o biodiversitate bogată (multe situri Natura 2000 și Ramsar).

Din perspectivă socio-economică, teritoriul zonei transfrontaliere este unul dintre cele mai puțin dezvoltate teritorii din UE. Toate regiunile acoperite de program înregistrează întârzieri, comparativ cu vecinii lor din țară și din UE și se confruntă cu disparități semnificative, constante în timp. Nivelul general scăzut al dezvoltării economice influențează în mod negativ mediul de afaceri și încurajează emigrarea, fapt care împiedică regiunea să își atingă potențialul. „Hotarul dur” al Dunării cauzează o diviziune nord-sud, în ceea ce privește accesibilitatea fizică și conectivitatea, în timp ce limbile diferite și barierele administrative, se adaugă provocărilor structurale care afectează zona transfrontalieră.

1.2. Rezumatul principalelor provocări comune, luând în considerare disparitățile și inegalitățile economice, sociale și teritoriale, nevoile comune de investiții, complementaritatea și sinergiile cu alte forme de sprijin, lecțiile învățate din experiența anterioară, strategiile macroregionale și strategiile bazinului maritim, în care zona vizată de program este acoperită de una sau mai multe strategii.

1.2.1. Provocările comune și strategia programului

50000 de caractere

Având la bază provocările principale de dezvoltare identificate la nivelul regiunii transfrontaliere, ținând cont de lecțiile învățate din implementarea celor două programe anterioare în zonă și luând în considerare celelalte forme de sprijin disponibile, precum și cadrul strategic relevant pentru zonă, au fost identificate următoarele nevoi de investiții comune:

Economia regională

În ciuda evoluției economice pozitive, zona transfrontalieră RO-BG se situează printre cele mai puțin dezvoltate teritorii din UE și se confruntă cu disparități economice semnificative între malurile de nord și de sud ale Dunării. Conform datelor Eurostat din 2017, patru din cele șase regiuni NUTS2 care acoperă zona transfrontalieră sunt în primele zece cele mai sărace la nivelul UE. Comparativ cu județele românești, districtele bulgare au avut rate de creștere a PIB mai scăzute de-a lungul timpului, contribuind cu doar 24% la PIB-ul total al zonei și având un PIB mediu pe cap de locuitor de cca. 4600 euro, 70% din cel al județelor românești.

Disparitățile de dezvoltare se manifestă și între diferitele teritorii, de fiecare parte a frontierei. În general, disparitățile intraregionale par a fi mai pronunțate pe partea românească a frontierei. Constanța și Dolj contribuie cu 45% din întregul PIB al zonei transfrontaliere și cu 60% la PIB-ul părții române (PSC, calcul din milioane, date din 2017). De partea bulgară, Ruse, Veliko Tarnovo, Vratsa și Pleven au performanțe mai bune decât restul districtelor, dar mai slabe decât județele românești pereche. Silistra și Vidin mențin un nivel scăzut îngrijorător de dezvoltare economică, cu un nivel al PIB sub 20% din media zonei transfrontaliere.

Deficiențe structurale semnificative împiedică nivelul de competitivitate în general. Conform Indicelui competitivității regionale al UE și precum este evidențiat în documentele de orientare privind frontierele (BOP), atât regiunile bulgare, cât și cele românești aflate de-a lungul frontierei dunărene sunt printre regiunile cu randamentele cele mai scăzute din UE. Competitivitatea lor în ansamblu este îngreunată de deficiențe structurale semnificative, care provin fie din deficiențe la nivel național (cum ar fi cazul unor indicatori precum „calitatea instituțiilor”, „educație” sau „sănătate”), fie la nivel regional (cum ar fi infrastructura slab dezvoltată).

Pe ambele părți ale frontierei, activitatea economică este afectată de provocări de lungă durată legate de productivitate și specializare. Potrivit Institutelor Naționale de Statistică din România și Bulgaria, numărul întreprinderilor a crescut în zona transfrontalieră cu 6,1% din 2013, mai mult pe partea românească (9,1%)², decât în regiunile bulgare (3,2%)³. Cu toate acestea, densitatea IMM-urilor este încă mult sub media UE. Nivelul limitat de coordonare între instituțiile naționale și regionale în ceea ce privește sprijinul pentru inovare și antreprenariat și problemele suplimentare de pe piața muncii, cum ar fi migrația forței de muncă înalt calificate și accesibilitatea redusă, reprezintă o serie de provocări pentru IMM-urile din regiune. Industria, serviciile și comerțul sunt concentrate în câteva centre, în special în România și în partea de est a zonei. Lipsa inovației și nivelul scăzut de digitalizare a

² <http://statistici.insee.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insee-table> (INT1010 - Întreprinderi active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, clase de mărime după numărul de salariați, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe)

³ <https://www.nsi.bg/en/content/12907/%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F/regions-districts-and-municipalities-republic-bulgaria-2013>

întreprinderilor le împiedică să răspundă eficient la cererea clienților și să se alinieze la eforturile globale de protecție a mediului.

Întreprinderile sunt situate în principal în partea de est a teritoriului și în județele mai dezvoltate. Sunt aprox. 120 de mii de companii active în zona transfrontalieră, distribuite relativ uniform pe ambele părți ale frontierei. Acestea reprezintă aproximativ 11% din totalul companiilor active din România și 14,5% din totalul celor din Bulgaria. În comparație cu cele din restul teritoriului, IMM-urile din zona transfrontalieră se confruntă cu provocări în ceea ce privește accesibilitatea mai redusă, dependența ridicată de un număr limitat de sectoare și un ecosistem de inovație și antreprenariat relativ imatur. În general, acestea depind de orașele învecinate pentru furnizarea de servicii generale și se confruntă cu un context legislativ și administrativ mai degrabă nefavorabil⁴.

Cooperarea transfrontalieră insuficientă împiedică regiunea în a-și atinge potențialul. Estimările indică că barierele juridice și administrative care împiedică cooperarea transfrontalieră reduc PIB-ul regional cu aprox. 3,5% și ocuparea forței de muncă cu 6-8%. Cele mai multe dintre acestea sunt cauzate de utilizarea ineficientă a economiilor de aglomerație, a capitalului de încredere și a capacității de producție⁵.

În ansamblu, există aproape 1 milion de angajați în zona transfrontalieră, majoritatea aparținând sectoarelor tradiționale, în care cerințele legate de abilități tehnologice și de educație sunt mai scăzute. În linii mari, agricultura angrenează cea mai mică pondere de angajați, însă importanța sa a crescut ușor de la 5,2% în 2012 la 5,8% în 2017. Sectorul industrial și-a redus treptat numărul de angajați, totuși rămâne mai mare decât media UE28 de 15,3% (conf. date din 2016). Pe partea bulgară a frontierei, sectorul industrial prezintă o ușoară creștere a ocupării forței de muncă, indicând un potențial de atragere a investițiilor pentru modernizare și inovare⁶. În zona transfrontalieră atât în România, cât și în Bulgaria, industria este strâns legată de producția și distribuția de energie electrică, precum în Dolj și Ruse, respectiv de industria petrolieră și chimică, în Constanța, Ruse și Olt. Ruse are două zone industriale care conțin un parc de afaceri și logistică, dar dacă urmărim orașul său pereche Giurgiu, observăm că dezvoltarea acestuia este limitată. Sectorul serviciilor contribuie cu mai mult de 40% la numărul total de angajați, în timp ce alte sectoare economice, cum ar fi comerțul cu amănuntul și construcțiile, reprezintă aproximativ 26-27% din acesta.

Turismul ar putea reprezenta o sursă pentru diversificarea economică în întreaga zonă transfrontalieră, având un bogat patrimoniu natural și cultural, dar potențialul său rămâne neexploatat. Cele două părți ale regiunii de frontieră împărtășesc un patrimoniu istoric și cultural comun semnificativ - de exemplu, vestigii din epoca romană, situri religioase, tradiții. Coasta Mării Negre este o destinație turistică populară, în ciuda faptului că sezonul turistic este limitat. Există numeroase atracții de-a lungul Dunării, inclusiv fluviul în sine.

Cu toate acestea, turismul și patrimoniul nu sunt exploatate la întregul lor potențial. Această situație este generată de o varietate de factori, cum ar fi: calitatea slabă a infrastructurii turistice (facilități conexe), degradarea și poluarea siturilor (în cazul siturilor naturale), accesibilitate limitată și infrastructură de transport slab dezvoltată, lipsa serviciilor de sprijin și promovarea ineficientă, precum și lipsa forței de muncă (muncitori calificați). Oferta turistică nu este coordonată la nivel transfrontalier.

⁴ ESPON, 2017

⁵ EC, Cuantificarea efectelor obstacolelor de frontieră juridice și administrative în regiunile de frontieră terestră, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/boosting_growth/quantif_effect_borders_obstacles.pdf

⁶ Analiza teritorială a regiunii transfrontaliere România-Bulgaria, 200618-territorial-analysis-updated.pdf (interregviarobg.eu)

Conectivitatea fizică scăzută împiedică întreprinderile locale să intre pe potențialele piețe transfrontaliere și să profite de avantajele participării la ecosistemele de afaceri transfrontaliere. Pentru cea mai mare parte a zonei, bariera fizică impusă de Dunăre este cel mai important factor care împiedică operațiunile întreprinderilor de peste graniță⁷. În timp ce digitalizarea poate fi o modalitate alternativă de a reduce virtual obstacolul fizic cauzat de fluviu, este esențială mobilitatea fizică pentru ca întreprinderile mici locale să ajungă pe noi piețe și să atragă noi clienți.

Principalele nevoi de investiții

- *Un acces mai bun la oportunități de finanțare pentru IMM-uri, pe tot parcursul dezvoltării afacerii, pentru a le permite să crească, să prospere și să se extindă la nivel internațional; sprijinul pentru tranziția către sustenabilitate și digitalizare este deosebit de important, pentru a spori competitivitatea acestora și a le ajuta să-și acceseze potențialul neexploatat de dezvoltare;*
- *Conectivitatea digitală trebuie îmbunătățită pentru a sprijini investițiile în revitalizarea economică a regiunii, pentru a compensa lipsa de conectivitate fizică și pentru a ajuta IMM-urile să adopte comerțul electronic ca o modalitate de a ajunge pe noi piețe. Sunt de asemenea încurajate soluțiile electronice comune;*
- *Investițiile în lanțul valoric al turismului ar putea contribui, de asemenea, la revitalizarea economică și ar putea crește atractivitatea regiunii ca destinație de turism ecologic/patrimoniu cultural. Sectoarele asociate, cum ar fi sectorul agroalimentar și industriile creative ar putea, de asemenea, să sprijine diversificarea economiei locale;*
- *O infrastructură de transport mai sigură și mai ecologică ar fi, de asemenea, un beneficiu pentru economia locală, aducând mai mulți vizitatori în regiune. Acest lucru ar spori, totodată, mobilitatea locală și regională, îmbunătățind accesul IMM-urilor la piețe transfrontaliere, cunoaștere și sprijin.*

Conectivitate

Ambele maluri ale Dunării se caracterizează printr-o direcție puternică est-vest a fluxurilor și dezvoltării așezărilor. În ultimii ani, legăturile nord-sud și-au pierdut statutul de prioritate, deoarece investițiile s-au concentrat pe finalizarea segmentelor rutiere și feroviare ale coridoarelor Rin-Dunăre și Orient Est-Mediteranean. Prin urmare, teritoriul transfrontalier este încă deconectat de principalele rețele de transport ale UE, iar Dunărea rămâne singura legătură viabilă și continuă cu Europa Centrală.

„Granița dură” dintre cele două țări (non-Schengen) și numărul redus de treceri de frontieră îngreunează considerabil mobilitatea peste graniță. Diverse coridoare naționale de transport sunt redirecționate către puținele puncte de trecere ale frontierei disponibile în prezent, fiind doar două poduri care traversează Dunărea la o distanță de 470 km (Giurgiu - Ruse și Calafat - Vidin). Cea mai importantă trecere a frontierei pentru mărfuri rămâne Podul Giurgiu-Ruse, în timp ce Podul Vidin-Calafat și trecerea Vama Veche-Durankulak sunt conexiuni secundare. Trecerea frontierei terestre în partea de est oferă cele mai bune condiții în ceea ce privește conectivitatea transfrontalieră⁸. În plus, un studiu de fezabilitate elaborat în cadrul proiectului SPATIAL a analizat posibilitatea construirii de noi poduri în Călărași-Silistra,

⁷ EC, Mitigarea obstacolelor administrative și de legislație în zonele transfrontaliere ale UE, 2017, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/obstacle_border/final_report.pdf

⁸ https://www.interregrobg.eu/images/fisiere/Future%20programme/200618_Territorial%20analysis_updated.pdf

Giurgiu-Ruse, Bechet-Oreahovo și Turnu Magurele - Nicopol. În anul 2019 a fost semnat de asemenea un memorandum de înțelegere între cele două ministere ale transporturilor pentru analiza unei posibile locații a celui de-al treilea pod în vederea pregătirii studiului de fezabilitate⁹.

Transportul de mărfuri și pasageri pe Dunăre este sub potențial. Cantitatea de marfă transportată pe diferite secțiuni ale Dunării este de 10 ori mai mică decât cea transportată pe cele mai performante căi navigabile interioare din Europa. Principalele provocări care reduc performanța transportului pe apă sunt legate de adâncimea superficială a râului și capacitatea limitată a porturilor (inclusiv conexiunile lor către interiorul țărilor).

Calitatea drumurilor a crescut foarte mult în ultimii ani (în special pe partea bulgară), dar densitatea acestora este încă sub media UE infrastructura nu este eficientă în sprijinirea porturilor sau a punctelor de trecere a frontierei pe apă. Autostrăzile încă lipsesc, singurul segment din zona transfrontalieră fiind autostrada A2 dintre Constanța și București.

Porturile de pe ambele părți nu au o infrastructură de transport eficientă pentru a asigura un flux mai puternic către interiorul țărilor. Silistra sau Lom nu au variante ocolitoare, ceea ce îngreunează intrarea și ieșirea mărfurilor din porturi. Cu excepția Constanței, niciunul dintre porturile de-a lungul Dunării nu este deservit de o autostradă; unele sunt legate de căi ferate, care sunt în mare parte degradate. Cele mai dezvoltate porturi dunărene în ceea ce privește manevrarea mărfurilor se află în continuare pe partea românească și sunt conectate la orașe mai mari.

Niciunul dintre cele două segmente de coridor Eurovelo care trec prin România și Bulgaria nu sunt dezvoltate sau cel puțin, semnalizate. Cea mai mare parte a rutei Eurovelo 6 este finalizată sau cel puțin semnalizată în întreaga Europă, dar segmentele Eurovelo 13 și Eurovelo 6 între România și Bulgaria încă nu sunt dezvoltate. Finalizarea acestora ar asigura o rută completă de ciclism de 3.653 km, conectând atracții turistice importante din Europa. Acest lucru ar putea spori foarte mult activitatea turistică, ar consolida economia locală, oferind în același timp un coridor de transport durabil între așezările de-a lungul Dunării.

Transportul feroviar este subdezvoltat și sub-utilizat. Singura cale ferată de mare viteză (până la 160 km/h) se află în România, între Constanța și București. Partea bulgară prezintă lacune în ceea ce privește transportul feroviar de mare viteză, dar are majoritatea infrastructurii feroviare electrificate. Acest teritoriu este deservit de patru linii importante care leagă Varna de Sofia, dar continuă și către punctele importante de trecere a frontierei de la Ruse și Vidin. Din păcate, acest lucru nu se aplică și pentru căile ferate românești, majoritatea liniilor ferate care circulă spre Dunăre sunt fundături și nu sunt electrificate. Prin urmare, rolul infrastructurii feroviare rămâne predominant la nivel local.

În prezent, nu există un sistem intermodal concret și funcțional de transport în zonă. Singura facilitare multimodală identificabilă se află în Portul Constanța, în România. Unul dintre principalele impedimente pentru realizarea intermodalității în regiune este faptul că infrastructura feroviară asociată porturilor este fie inoperabilă, fie nu are legături directe cu infrastructura de transport pe apă. Prin urmare, este necesară o mai bună optimizare a infrastructurii existente, precum și îmbunătățirea conexiunilor către interior a porturilor din zonă.

⁹ O analiză de impact preliminară a fost realizată ca parte a studiului de fezabilitate pentru "Construirea unui pod între România și Bulgaria", sinteza fiind disponibilă la <http://www.spatial.mdrap.ro/files/Project%20results/Work%20Package%206/Brosura%20Proiect%20pilot%20transport.pdf>

Cu toate acestea, amplasarea celor două țări, precum și datele privind mijloacele de transport utilizate pentru transportul de mărfuri arată un potențial ridicat de dezvoltare a intermodalității în regiunea transfrontalieră¹⁰. Dezvoltarea este necesară, căile navigabile interioare fiind principala cale de transport între estul și vestul Europei, prin coridorul TEN-T Rin-Dunăre. Din acest punct de vedere, mai multe orașe de-a lungul frontierei sunt puncte cheie pentru sistemul de transport intermodal al regiunii transfrontaliere: Ruse, Vidin și Gorna Oriahovitsa în Bulgaria, respectiv Constanța, Calafat și Giurgiu (transport comercial), Corabia, Turnu Măgurele, Oltenița, Călărași (transport turistic) în România.

Lipsa de conectivitate și a rețelei de așezări mai puțin densă reprezintă două dintre motivele pentru care populația de-a lungul Dunării în zona transfrontalieră are acces limitat la serviciile de interes general (SIG). Din aceste cauze, majoritatea județelor și districtelor de pe teritoriul transfrontalier sunt considerate „periferii interioare” din punct de vedere al accesibilității (accesul la servicii de interes general și la centre urbane), teritorii care se confruntă cu provocări specifice. Singura excepție este sistemul urban transfrontalier Giurgiu și Ruse și coasta Mării Negre.

În ceea ce privește conectivitatea digitală, niciuna dintre cele două țări nu a reușit să atingă o acoperire a conexiunii de internet broadband de 100%. Silistra este singurul district care a reușit să atingă acest obiectiv, în timp ce alte districte rămân în continuare cu acoperire între 70 și 75%. Pe de altă parte, România se află printre puținele țări care au avut peste 45% din gospodării cu un abonament la broadband ultrarapid (peste 100 Mbps). În timp ce acoperirea fixă broadband este încă puțin sub țintele pentru 2020, broadbandul ultrarapid în mare parte accesibil în marile orașe, avansează rapid. Zonele rurale, cu o densitate scăzută a populației, încă se confruntă cu probleme în ceea ce privește acoperirea broadband. Investițiile într-o conectivitate mai bună, mai fiabilă și mai rapidă ar contribui la atragerea companiilor cu valoare adăugată mai mare și sunt o premisă obligatorie pentru îmbunătățirea nivelului de digitalizare.

Principalele nevoi de investiții

Întrucât fluviul Dunărea acționează în continuare ca o barieră importantă în ceea ce privește conectivitatea teritorială transfrontalieră, principalele nevoi de investiții sunt legate de densitatea și calitatea insuficiente a infrastructurii de transport, pe șosea, cale ferată, apă sau alte tipuri de transport.

Este necesară o abordare strategică coerentă pentru a maximiza valoarea adăugată a investițiilor și pentru a asigura beneficii pentru întreaga zonă transfrontalieră. Investițiile comune ar trebui să aibă ca scop îmbunătățirea accesului și a mobilității, contribuind la obiectivele UE ale Pactului verde și încurajând trecerea către moduri de transport mai durabile.

În acest scop, sunt necesare investiții pentru:

- *Continuarea dezvoltării rutei Eurovelo 6 în regiunea transfrontalieră, care ar contribui la stimularea activităților turistice, la consolidarea economiei locale și ar oferi, totodată, un coridor de transport durabil între așezările de-a lungul Dunării;*
- *Îmbunătățirea siguranței și a condițiilor de navigare pe Dunăre și Marea Neagră, prin reducerea blocajelor și dezvoltarea și implementarea de strategii coordonate în comun*

¹⁰ Intermodal CBC (ROBG 2, proiect finanțat în cadrul Programul Interreg V-A Romania-Bulgaria), Strategie referitoare la consolidarea rețelei TEN-T prin îmbunătățirea capacității nodurilor intermodale în regiunea de frontieră Romania-Bulgaria 2018-2050.

și măsuri integrate; îmbunătățirea performanței transportului pe Dunăre, prin creșterea adâncimii fluviului, a capacității porturilor și a siguranței transportului.

- *Îmbunătățirea performanței transportului feroviar transfrontalier, prin modernizarea și extinderea infrastructurii feroviare și prin modernizarea, reconstrucția și construcția de stații și gări feroviare;*
- *Îmbunătățirea conexiunilor slabe către interiorul țărilor cu porturile (feroviare și rutiere), prin modernizarea și extinderea drumurilor și liniilor ferate secundare care deservesc porturile și punctele de trecere a frontierei pe apă;*
- *Identificarea și adresarea blocajelor și sprijinirea procesului de pregătire pentru îmbunătățirea în continuare a conectivității la frontieră, inclusiv prin construcția de noi poduri care traversează Dunărea, extinderea și modernizarea infrastructurii feroviare, îmbunătățirea transportului cu feribotul etc.*
- *Adresarea conexiunilor lipsă din infrastructura rutieră și feroviară de peste graniță și lipsa de conectivitate între așezări mai puțin dense și orașe/localități.*
- *Dezvoltarea intermodalității transporturilor prin implementarea de terminale sau noduri de transfer intermodal în puncte cheie de-a lungul Dunării.*

Schimbările climatice și protecția mediului

Zona cuprinde mai multe parcuri naturale și arii protejate, precum și trei rezervații naționale ale biosferei, cu un potențial important de exploatare turistică. Acestea sunt situate în partea de sud a Rezervației Biosferei Delta Dunării - zonă marină (situată în zona Programului), cu o suprafață totală de 32,5 ha în România și Rezervațiile Biosferei Chuprene și Srebarna (sit Ramsar) în Bulgaria, acoperind o suprafață totală de 2,3 ha. Zonele Natura 2000 acoperă o suprafață de 2,21 milioane ha, din care 46,7% în România și 53,3% în Bulgaria. Constanța este de departe județul cu cele mai multe situri Natura 2000 din zonă (38), în special datorită biodiversității ridicate din apropierea Deltei Dunării și a zonei de coastă.

Întreaga zonă este considerată vulnerabilă la schimbările climatice. Odată cu creșterea temperaturilor medii anuale, regiunea s-a confruntat cu diverse evenimente meteorologice extreme, în principal tornade, vânturi puternice, grindină puternică și ploi abundente, precum și secete mai severe, care sunt atipice pentru această zonă. Zona românească este mai expusă, în special județul Constanța, în cazul tornadelor. În plus, eroziunea, împreună cu furtunile și secarea râurilor în zonele de coastă joase, sunt principalii factori care declanșează riscul de inundații de coastă. Eroziunea coastei reprezintă o amenințare nu numai pentru gospodăria sau activități economice, ci și pentru biodiversitate. Secetele vor avea consecințe grave în sectorul agricol și vor duce la deșertificare.

Întreaga zonă transfrontalieră se confruntă cu provocări semnificative în ceea ce privește menținerea și protejarea calității mediului și atenuarea efectelor negative ale activităților umane. Zonele protejate, inclusiv siturile Natura 2000, sunt expuse la riscuri mari din cauza tăierilor ilegale, a turismului, a construcțiilor și a vânătorii ilegale. Defrișarea este o provocare majoră pe ambele părți ale frontierei. Aceste probleme sunt agravate de probleme administrative, cum ar fi lipsa planurilor de management. Ar trebui direcționate eforturi specifice către siturile Natura 2000 și conflictele existente în zone, în special cu privire la desemnarea mai multor situri Natura 2000, la implementarea planurilor de gestionare viabile și la găsirea celor mai bune modalități de oprire a exploatării forestiere și a distrugerii.

Principalele riscuri naturale prezente în zona transfrontalieră sunt inundațiile, cutremurele și alunecările de teren. Toate localitățile din zona inundabilă a Dunării sunt expuse, fiind în zona de incidență a inundațiilor. În afara zonei inundabile a Dunării, cele mai mari zone afectate de riscul de inundații se află în Mehedinți, Giurgiu și Constanța (România), respective Montana, Veliko Tarnovo și Pleven (Bulgaria). Zona seismică Vrancea are o influență predominantă asupra sectorului românesc. Aceasta se resimte și în nordul sectorului bulgar (Dobrogea, Veliko Tarnovo și Capul Shabla-Kaliakra). Coasta Mării Negre (lângă Capul Kaliakra) și regiunea Veliko Tarnovo reprezintă zone cu activitate seismică relativ intensă. Județele Dolj, Constanța, Pleven și Dobrich prezintă cel mai mare risc de alunecări de teren.

Zona programului are, de asemenea, o serie de situri expuse riscurilor tehnologice. Acestea pun o presiune semnificativă asupra controlului inundațiilor și asupra măsurilor de protecție care trebuie luate pentru a evita accidentele majore cu consecințe grave asupra zonelor urbanizate. Aceste situri sunt situate în Craiova-Slatina, Giurgiu-Ruse, Silistra-Călărași-Tămădău Mare și Mangalia-Constanța-Năvodari și sunt fie legate de activitățile portuare, fie sunt dezvoltate pe fostele situri industriale comuniste și utilizează proximitatea resurselor de apă pentru activitatea lor. O situație specială o reprezintă localizarea obiectivelor în așezări aflate în zonele cu risc la inundații precum: satul Bâcu din județul Giurgiu, comunele Isalnița și Podari din județul Dolj, Kozloduy din districtul Vratsa, localitatea Svishtov din districtul Veliko Tarnovo. Două infrastructuri industriale majore din zonă prezintă un nivel ridicat de risc - Centrala Nucleară Kozloduy și Centrala Nucleară Cernavodă.

Gestionarea deșeurilor este încă foarte scăzută, în comparație cu obiectivele UE. Județele cu cea mai mare producție de deșeuri în 2017 sunt Constanța, Ruse și Dolj, având, de asemenea, cea mai mică rată de reciclare (sub 3%), în timp ce cea mai mare rată de reciclare a fost înregistrată în județul Olt (13,79%), care este încă scăzută având în vedere obiectivul european de 50% stabilit pentru anul 2020. În plus, obiectivul european a fost revizuit recent pentru a include noi ținte mai ambițioase: 55% până în 2025, 60% până în 2030 și 65% până în 2035. Multe județe/districte nu raportează reciclare deloc (de exemplu, Vidin, Silistra, Călărași și Giurgiu). În acest context, economia circulară este grav subdezvoltată.

Principalele nevoi de investiții

- *Întrucât ambele părți ale frontierei împărtășesc peisaje naturale similare, profiluri socio-economice comune și provocări de același fel, investițiile sunt necesare pentru planificarea și implementarea sistemelor și instrumentelor comune pentru monitorizarea calității mediului și a amplitudinii activităților umane, promovarea mecanismelor comune de coordonare și inițiativă, dezvoltarea de strategii și sisteme comune de gestionare a riscurilor, precum și implementarea de acțiuni inovatoare transfrontaliere în scopuri de prevenție.*
- *În plus, sunt necesare investiții "hard" pentru a reduce vulnerabilitatea ridicată a regiunii transfrontaliere la riscuri naturale sau legate de activitățile umane, în special prin acțiuni integrate.*
- *Sunt necesare eforturi semnificative pentru reducerea efectelor negative ale activităților umane, prin investiții "hard" și "soft" pentru adaptarea la schimbările climatice, economia verde și infrastructura verde și albastră. O atenție deosebită trebuie acordată zonelor în care riscurile naturale și industriale se suprapun.*

- *Biodiversitatea bogată a zonei ar putea contribui la dezvoltarea în continuare a activităților economice durabile și ecologice, care pot contribui la ocuparea forței de muncă și dezvoltare locală. Există un potențial mare neexploatat pentru economia locală care trebuie exploatată mai mult, dar în cadrul unor standarde stricte de protecție a mediului, inclusiv în sectorul turistic.*

- *Extinderea rețelelor transfrontaliere existente și dezvoltarea de noi rețele sunt necesare pentru a sprijini adoptarea unor abordări comune, pentru a crește gradul de conștientizare și a promova soluții de succes. Sunt necesare, de asemenea, eforturi suplimentare pentru promovarea educației, dezvoltarea gradului de conștientizare și implicare a oamenilor, întreprinderilor și administrațiilor în ceea ce privește restaurarea și protejarea mediului.*

Capital uman

Zona transfrontalieră româno-bulgară are, în general, o densitate scăzută a populației care afectează dezvoltarea economică și descurajează investițiile. Emigrarea, îmbătrânirea populației și ratele scăzute ale natalității au condus la o scădere constantă a populației și la epuizarea resurselor de muncă. Districtele Vidin și Montana au înregistrat unele dintre cele mai mari valori ale scăderii populației din Europa, cu multe zone care se transformă în așa-numitele „orașe fantomă”. Depopularea rurală înregistrează niveluri alarmante în întreaga zonă. Acest lucru a condus la epuizarea resurselor de muncă, fiind vizibil în întreg teritoriul, dar fiind cel mai acut în județele Teleorman (-17%), Călărași (-15,6%) și Giurgiu (-13,2%).

Actuala forță de muncă nu beneficiază de oportunități de angajare adecvate. Ca atare, fiecare dintre cele două părți ale zonei transfrontaliere deține peste 21% (în cazul României) și peste 30% (în cazul Bulgariei) din totalul populației șomere din țara respectivă. Potrivit Institutelor Naționale de Statistică din România și Bulgaria, cea mai mare rată a șomajului se regăsește la Vidin, unde rata de șomaj reprezenta 19,7% din populația activă. În ansamblu, zona transfrontalieră are o rată a șomajului de 6,7% în 2018, în scădere de la 10,4% în 2013. Mobilitatea slabă și barierele lingvistice împiedică solicitanții locurilor de muncă să acceseze în mod eficient oportunitățile de muncă peste graniță.

Nivelul de educație al populației din aceste zone este cel mai scăzut din cele două țări. Rata analfabetismului este îngrijorătoare, în special în zona românească a regiunii transfrontaliere. Conform Recensământului național al populației și locuințelor din 2011, județele de pe primul, al doilea și al patrulea loc ca rată de analfabetism din România se află în regiunea transfrontalieră (Călărași, Giurgiu și Teleorman). În Bulgaria, două dintre districte (Dobrich și Silistra) au rata de analfabetism peste media națională. Aceste două districte sunt rurale, cu un număr mai mare de grupuri minoritare etnice, iar acest indicator, în general, este ridicat în acest context.

În acest context al nivelului scăzut de dezvoltare economică, mai mult de o treime din populația din zona programului este expusă riscului de sărăcie sau excluziune socială. Situația este deosebit de îngrijorătoare în ceea ce privește riscul de sărăcie a persoanelor angajate, fenomen manifestat la scară largă, având în vedere salariile mici din regiune, de până la cinci ori mai mici decât media UE și cu mult sub media națională.

Principalele nevoi de investiții

Sunt necesare eforturi pentru îmbunătățirea calității forței de muncă în zona programului RO-BG. Inițiativele centrate pe zone sunt necesare pentru reducerea analfabetismului, pentru îmbunătățirea calificării și recalificării forței de muncă din regiune, precum și pentru creșterea mobilității transfrontaliere în educație și muncă.

- *Inițiative comune care caută să reducă rata analfabetismului funcțional, pentru a sprijini învățarea pe tot parcursul vieții și pentru a promova utilizarea competențelor digitale, astfel încât să ofere resurse de muncă suficiente și adecvate pentru întreprinderi.*
- *Programe, platforme și materiale comune de învățare pentru mobilizarea profesorilor și formatorilor, pentru promovarea inițiativelor de succes, creșterea gradului de conștientizare și încurajarea participării la educație, în special pentru persoanele din zonele îndepărtate și rurale.*

Dezvoltare teritorială integrată

Regiunea transfrontalieră este în principal rurală, cu câteva centre urbane majore, dintre care cel mai mare este situat mai departe de graniță. Singurul centru urban de pe Dunăre care depășește 100.000 de locuitori este Ruse în Bulgaria, în timp ce restul au mai puțin de 65.000 de locuitori. În ansamblu, cele mai mari aglomerări urbane sunt în Constanța (300.000), Craiova (243.000) și Pleven (107.000). Acestea sunt principalele motoare de dezvoltare ale teritoriului, care au capacitatea de a atrage dezvoltarea socio-economică, influențând în același timp și teritoriile înconjurătoare. *(Prin urmare, au potențialul de a atrage dezvoltarea socio-economică, influențând în același timp și teritoriile înconjurătoare.)*

Dunărea este un factor de discontinuitate și un obstacol în calea integrării teritoriale. Podurile și, într-o măsură mai mică, feriboturile, contribuie la mobilitatea nord-sud, în timp ce frontiera terestră îmbunătățește semnificativ conectivitatea. În prezent, doar orașele Ruse și Giurgiu au dezvoltat conexiuni puternice și au format un sistem urban - acesta este, de asemenea, cel mai mare sistem urban transfrontalier din Europa, cu peste 200.000 de locuitori. Cu toate acestea, există alte șase orașe gemene de-a lungul frontierei cu oportunități de interacțiune transfrontalieră posibilă prin mobilitatea forței de muncă, educație comună sau servicii de sprijin a afacerilor: Calafat -Vidin, Bechet-Oryahovo, Turnu Măgurele-Nicopole, Zimnicea-Svishtov, Oltenița-Tutrakan și Călărași-Silistra.

Zona transfrontalieră are dotări și oportunități comune, dar dezvoltarea teritorială integrată rămâne slabă. De la est la vest, România și Bulgaria împart o regiune de coastă, o secțiune de frontieră legată de uscat și o vastă secțiune de frontieră legată de apă. Dunărea este cel mai important reper pentru teritoriu și identitatea locuitorilor săi. Regiunea se mândrește cu un puternic patrimoniu natural, istoric și cultural comun. Integrarea teritorială este însă limitată de conectivitatea slabă. Concurența, mai degrabă decât colaborarea, caracterizează adesea abordarea generală pentru valorificarea potențialului existent, în special în ceea ce privește sectorul turistic. Gestionarea activelor comune, precum Dunărea, este abordată la nivel național.

Principalele nevoi de investiții

Investițiile sunt necesare pentru a spori integrarea teritorială în zona transfrontalieră, în ceea ce privește:

- *Îmbunătățirea conectivității fizice și a mobilității atât pe axele nord-sud, cât și est-vest ale frontierei, ca o condiție prealabilă privind integrarea teritorială;*
- *Promovarea constantă a abordării bazate pe locație/ zonă funcțională a integrării teritoriale în locuri în care accesul este mai puțin problematic, cum ar fi în orașele gemene și coasta Mării Negre, prin dezvoltarea de strategii comune și furnizarea de servicii locale comune;*

- *Sprijinirea implementării unei viziuni de dezvoltare integrată pentru teritoriul transfrontalier, bazându-se pe rețeaua centrelor sale urbane și îmbunătățind interacțiunea la frontieră prin mobilitatea forței de muncă, educație comună, servicii de sprijinire a afacerilor și acces îmbunătățit la finanțare pentru IMM-uri;*
- *Sprijinirea unei abordări comune în diversificarea economiei locale, prin valorificarea bunurilor comune, cum ar fi patrimoniul natural, istoric și cultural. Investițiile în ruta Eurovelo ar putea crește mobilitatea transfrontalieră și ar putea atrage mai mulți vizitatori în regiune. Sprijinul pentru sectorul turistic, precum și pentru sectoarele conexe, cum ar fi industriile creative sau agroalimentare, vor stimula economia locală, vor crea locuri de muncă și vor crește atractivitatea regiunii, consolidând reziliența pe termen lung.*

Siguranță și securitate

Având fluviul Dunărea ca frontieră internă și Marea Neagră ca frontieră externă a UE, regiunea se confruntă cu o serie de provocări, respectiv creșterea fluxurilor de emigrare, mobilitatea populației și creșterea comerțului cu bunuri și servicii.

Problemele apar adesea din diferențele cadrelor de reglementare, procedurilor, practicilor sau tacticilor, precum și din lipsa de capacitate (comune pe ambele părți sau între ele) referitoare la instruire, echipamente sau tehnologie. Aceste provocări sunt din ce în ce mai presante, întrucât ambele țări se străduiesc să adere la spațiul Schengen.

În consecință, intervin riscuri sporite în ceea ce privește siguranța și securitatea regiunii. Sunt necesare intervenții constante de actualizare și extindere a utilizării tehnologiei și a luării deciziilor bazate pe date pentru gestionarea și controlul frontierelor, reglementarea deplasărilor și urmărirea circulației peste graniță, securizarea identității și prevenirea activităților ilicite.

Următoarele sectoare sunt direct vizate: transportul de mărfuri și pasageri, pe apele interioare și de coastă, precum și pe uscat; protecția mediului, în special a fluviului și a ecosistemelor maritime; pescăria; controlul vamal și de frontieră; aplicarea legii și apărare. Din informațiile disponibile, doar aproximativ 30% din datele utile sunt împărțite între sectoare¹¹.

Principalele nevoi de investiții:

- *Valorificarea și consolidarea cooperării actuale în domeniul prevenirii riscurilor și managementul intervențiilor rapide;*
- *Contracararea activităților ilegale care afectează calitatea mediului, cum ar fi exploatarea ilegală și braconajul;*
- *Creșterea capacității de intervenție rapidă și dezvoltarea în continuare a procedurilor/schemelor de intervenție comună.*

Strategia de investiții din Program încearcă să consolideze cooperarea în zona transfrontalieră, urmărind să sprijine dezvoltarea economică, socială și teritorială armonioasă a zonei programului. Răspunzând nevoilor teritoriului, Programul oferă investiții pentru îmbunătățirea conectivității regionale, îmbunătățirea protecției mediului, reducerea riscurilor de mediu și sprijinirea adaptării la schimbările climatice, dezvoltarea capitalului uman și consolidarea

¹¹ Siguranță maritimă și Securitate și Post 2020, Interact, 21-22 Noiembrie 2017

Porto, Portugal, <https://www.interact->

[eu.net/library?title=Maritime+safety+and+security+%26+Post+2020&field_fields_of_expertise_tid=All&field_networks_tid=All#1679-report-maritime-safety-and-security-post-2020](https://www.interact-eu.net/library?title=Maritime+safety+and+security+%26+Post+2020&field_fields_of_expertise_tid=All&field_networks_tid=All#1679-report-maritime-safety-and-security-post-2020)

economiei locale. Recunoscând provocările pe care le reprezintă granița dură a fluviului Dunărea, Programul se bazează pe bogata moștenire culturală pentru a promova colaborarea și a consolida valorile comune.

În sprijinul obiectivelor Pactului verde european, programul RO-BG se străduiește să promoveze și să respecte în mod activ principiul „de nu a prejudicia în mod semnificativ” (DNSH).

1.2.2. Complementarități și sinergii cu alte forme de sprijin

Atât România, cât și Bulgaria vor beneficia de o finanțare extinsă în cadrul politicii de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027. Complementaritatea sprijinului va asigura o utilizare eficientă a bugetului programului și va permite sinergiile necesare pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare dorite. Complementaritatea programului cu alte forme de sprijin naționale și ale UE a fost asigurată prin consultări extinse cu părțile interesate și prin utilizarea mecanismelor de coordonare existente instituite la nivel național în cele două țări.

Pentru a aborda provocările variate și substanțiale ale dezvoltării din regiune, investițiile comune vor fi finanțate din OP 2, 3, 4 și 5. Programul se va concentra pe proiecte care rezolvă în comun provocările specifice zonei, au un impact transfrontalier real și vor aduce beneficii populației, întreprinderilor și instituțiilor din regiunea transfrontalieră, iar intervențiile majore susținute de programele operaționale din România și Bulgaria se vor concentra pe abordarea problemelor care afectează zone mai largi (regiunile NUTS2) sau, respectiv, întreaga țară.

Investițiile din OP2 se vor concentra pe promovarea adaptării la schimbările climatice în conformitate cu obiectivele Pactului Verde. Schimbările climatice vor avea efecte grave atât asupra zonelor urbanizate, cât și asupra zonelor protejate transfrontaliere. Prin urmare, adaptarea la schimbările climatice ar trebui să fie o prioritate în elaborarea politicilor și planificarea teritorială în zonă în următoarele decenii. De asemenea, vor avea loc intervenții dedicate către siturile Natura 2000, biodiversitate, dezvoltarea infrastructurii verzi și reducerea tuturor formelor de poluare. Acestea vor fi complementare intervențiilor majore care vizează susținerea unei schimbări durabile către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice, încurajând protecția mediului și acțiunile climatice în cadrul Programului Operațional de Dezvoltare Durabilă 2021-2027 (RO) și al Programului Operațional Mediu 2021 - 2027 (BG), precum și cu alte programe de finanțare precum LIFE, FEADR și FEPAM.

Investițiile din OP3 se vor concentra pe dezvoltarea și promovarea mobilității și conectivității transfrontaliere locale și regionale pe două niveluri: îmbunătățirea conectivității feroviare și a mobilității peste Dunăre și îmbunătățirea condițiilor de navigație și a siguranței pe Dunăre.

În ceea ce privește OP3 și OP5, va fi asigurată complementaritatea cu Connecting Europe Facility (CEF), un instrument de finanțare al UE care vizează promovarea, dezvoltarea, locurile de muncă și competitivitatea prin investiții țintite în infrastructură la nivel european. Acest lucru va fi asigurat atât în ceea ce privește intervențiile transfrontaliere ale CEF în transport, care vizează modernizarea infrastructurii și eliminarea blocajelor existente, cât și în ceea ce privește intervențiile CEF telecom, care vizează consolidarea infrastructurilor de servicii digitale. Programul va fi complementar sprijinului FEDR/FC în cadrul programelor principale, pentru a promova și a facilita conectivitatea în zonă, pentru a evita dublarea eforturilor și pentru a sprijini sinergiile între diferitele inițiative.

Investițiile din OP4 se vor concentra pe creșterea accesului și participării la educație și formare, ținând cont de contextul specific al zonei transfrontaliere. Se va acorda sprijin pentru a îmbunătăți accesul și participarea la educație și pentru a sprijini învățarea pe tot parcursul vieții în contextul zonei transfrontaliere, pentru a depăși barierele lingvistice și administrative

care au un impact asupra calității, mobilității și adaptabilității forței de muncă pe ambele părți ale frontierei. Programul va completa sprijinul FEDR și +FSE în cadrul programului general pentru Educație, atât în România, cât și în Bulgaria.

Investițiile din OP5 se vor concentra pe sprijinirea dezvoltării teritoriale integrate a zonei transfrontaliere, în principal ruta ciclistă Eurovelo 6 și investiții în lanțul valoric turistic relevant la nivel transfrontalier.

Programul asigură, de asemenea, complementaritatea cu planurile naționale de redresare și reziliență atât al României, cât și al Bulgariei, elaborate în cadrul Facilității de redresare și reziliență care stabilește domeniile prioritare de investiții pentru depășirea crizei, redresarea economică și creșterea rezilienței.

Alte complementarități sunt prevăzute cu Programul Operațional Comun pentru Bazinul Mării Negre, care sprijină o mai bună cooperare între țările membre, în special în domeniile protecției mediului și schimbărilor climatice, energie și transport, educație, cultură, sau cu Interreg IPA cu Serbia, pentru Mehedinți (in RO) și Vidin, Montana, Vratsa (in BG). Programul RO-BG CBC va promova sinergiile și complementaritățile cu alte programe relevante ale UE.

1.2.3 Noul Bauhaus European și alte aspecte orizontale

Inițiativa *Noul Bauhaus European* va ghida implementarea intervențiilor, întrucât Programul va contribui cu mai multe dimensiuni preconizate de această inițiativă. Toate proiectele vor avea ocazia să exploreze modalități de a contribui la crearea și furnizarea de produse și servicii durabile, accesibile, incluzive și atrăgătoare, indiferent dacă ne referim la noua infrastructură de ciclism, digitalizarea patrimoniului, programe de învățare sau zone verzi din orașe.

Proiectele implementate în cadrul programului pot contribui cu o gamă largă de soluții, de la activități educaționale și culturale, care joacă un rol cheie în schimbarea paradigmei către noi comportamente și valori, până la implementarea de soluții bazate pe natură, care abordează inundațiile, de exemplu, făcând în același timp mediul construit mai atractiv.

De asemenea, implementarea soluțiilor pentru a face orașele mai ecologice și utilizarea materialelor naturale din surse durabile și a unui model ambițios cu zero poluare, pe tot parcursul Programului, de la acțiuni de mediu până la turism, sunt obiective orizontale care pot contribui la implementarea inițiativei Noului Bauhaus european.

Promovarea vieții durabile prin îmbunătățirea spațiilor comune care urmează să fie utilizate de comunitatea locală și valorificarea bunurilor culturale (patrimoniu, arte, meșteșuguri locale etc.) și a bunurilor naturale (peisaje, resurse naturale etc.) pot oferi oportunități pentru conexiunea și interacțiunea socială, inclusiv pentru persoanele expuse riscului de excludere sau sărăcie, element obligatoriu care creează un sentiment de apartenență.

Intervențiile în cadrul PO2 vor contribui în mod particular la sprijinirea reconectării cu natura, cu nenumărate posibilități de aliniere a proiectelor la principiile Noului Bauhaus European, de la materialele de construcție folosite, la arhitectura pentru a face spațiile publice mai frumoase și mai apropiate de natură, până la creșterea gradului de conștientizare față de comportamente mai durabile.

Proiectele din cadrul PO5 vor sprijini în special intervențiile la nivel local. Proiectele turistice și culturale vor contribui la consolidarea identității zonei transfrontaliere și a sentimentului de apartenență. IMM-urile vor dezvolta și furniza produse și servicii adaptate nevoilor clienților lor și vor fi încurajate să facă acest lucru în special în contextul economiei locale.

Programul va promova durabilitatea operațiunilor în conformitate cu prevederile legale, pentru a se asigura că proiectele își pot oferi beneficiile preconizate pe o perioadă lungă de timp după încheierea programului de sprijin.

Printr-o abordare teritorială și printr-un cadru de guvernanță pe mai multe niveluri, programul este aliniat la prioritățile Agendei teritoriale 2030, urmărind să contribuie la reducerea inegalităților dintre locuri și oameni și la o dezvoltare teritorială mai durabilă.

Apărarea protecției drepturilor fundamentale este atât o condiție prealabilă pentru obținerea finanțării, cât și o prioritate în timpul implementării proiectului, care va trebui să respecte Carta drepturilor fundamentale a UE. Ulterior, principiile orizontale ale egalității de gen și ale nediscriminării, sub toate formele sale, vor fi încorporate în procesul de evaluare a proiectului.

Asigurarea accesului și oportunităților pentru toți, înlăturarea barierelor în calea angajării, educației sau culturii, asigurarea disponibilității serviciilor publice la timp și de calitate și facilitarea angajamentului civic sunt obiective consacrate în proiectarea programului.

Pe parcursul pregătirii, implementării, monitorizării, raportării și evaluării programului, vor fi luate în considerare mecanisme care să asigure conformitatea cu Carta Drepturilor Fundamentale a UE, în conformitate cu principiile și domeniile prioritare promovate de strategiile naționale relevante. Respectarea prevederilor naționale în vigoare privind egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea va fi promovată în ghidul solicitantului. Astfel, referiri clare cu privire la promovarea egalității de gen, interzicerea oricăror acțiuni care au potențial de discriminare pe criterii de sex, rasă sau origine etnică, handicap, vârstă sau orientare sexuală, precum și interzicerea oricăror acțiuni care contribuie sub orice formă la segregare sau excludere vor fi incluse în documentele Programului. Orientările solicitantului vor include și prevederi privind facilitarea accesului persoanelor cu diverse dizabilități, inclusiv celor cu mobilitate redusă și vor recomanda potențialilor beneficiari să asigure un echilibru de gen în echipele de management.

De asemenea, ca urmare a îmbunătățirii conectivității și mobilității transfrontaliere datorită operațiunilor susținute, se estimează că activitățile socio-economice din zonă vor fi consolidate și se așteaptă o creștere a numărului de locuri de muncă, inclusiv pentru persoanele care fac parte din grupuri vulnerabile. Intervențiile vor asigura că toată lumea are dreptul la tratament și șanse egale în ceea ce privește accesul la bunurile și serviciile disponibile publicului, în special la serviciile esențiale (precum transportul), dar și la servicii adaptate nevoilor. Persoanelor vulnerabile li se va permite să participe la activitățile socio-economice din regiune.

Programul va sprijini intervenții în moduri de transport durabile și ecologice, evitând impactul negativ asupra mediului. Operațiunile de promovare a conectivității și mobilității transfrontaliere vor contribui în mod direct la ODD 9 - Industrie, inovare și infrastructură, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rezistente pentru a îmbunătăți conectivitatea peste graniță și a reduce decalajele de mobilitate de-a lungul teritoriului. Prin dezvoltarea socio-economică care se preconizează a fi generată, operațiunile de promovare a conectivității și mobilității transfrontaliere vor putea, de asemenea, să contribuie la ODD 8, promovând o creștere economică susținută, incluzivă și durabilă.

Sustenabilitatea se află în centrul intervențiilor Programului. Dimensiunea de mediu a durabilității este punctul central al priorității 2 și o temă transversală în prioritățile 1, 3 și 4. Dimensiunea umană și socială reprezintă centrul priorității 3, care vizează dezvoltarea capitalului uman și crearea de noi oportunități, în special pentru tineri și copii, precum și pentru îmbătrânirea activă, inclusiv prin investiții în competențe digitale. Sustenabilitatea economică se află în centrul priorității 4, care vizează crearea de noi oportunități de creștere a afacerilor și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Obiectivele specifice stabilite de program vor fi, de asemenea, urmărite în conformitate cu obiectivul de promovare a dezvoltării durabile, ținând cont de Obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, Acordul de la Paris și principiul „a nu prejudicia în mod semnificativ”.

Astfel, Programul va ține cont de importanța combaterii declinului biodiversității și va aborda Strategia de Biodiversitate pentru 2030, estimând o contribuție indicativă la obiectivele de biodiversitate reprezentând aproximativ 24% din alocarea sa din FEDR (pe baza metodologiei de calcul aferente). Programul estimează o contribuție indicativă reprezentând aproximativ 49% din alocarea sa din FEDR pentru sprijinirea obiectivelor privind schimbările climatice și aproximativ 58% pentru îndeplinirea obiectivelor de mediu (pe baza metodologiei de calcul aferente).

De asemenea, pe parcursul întregului ciclu de viață al Programului și al proiectelor sale, vor fi promovate elemente precum utilizarea strategică a achizițiilor ecologice, criteriile de costuri ale ciclului de viață, care nu vor prejudicia în mod semnificativ.

1.2.4. Lecții învățate din experiența anterioară

România și Bulgaria au beneficiat de programele Interreg timp de două perioade de programare. Programul asigură continuitatea rezultatelor obținute până în prezent în anumite domenii de investiții, pentru a continua să amplifice rezultatele și efectele și pentru asigurarea valorii structurale în regiunea transfrontalieră. Domeniile în care va fi asigurată o continuitate a investițiilor sunt adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor, protecția și conservarea naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi și îmbunătățirea mobilității regionale și locale, dezvoltând totodată un transport durabil.

De-a lungul celor două cicluri de implementare (2007-2013/2014-2020), Programul a acționat ca un catalizator pentru a facilita cooperarea, prin urmare, operațiunile viitoare pot beneficia de ceea ce a fost realizat. Rolul ciclului 2014-2020 de a ajuta la stabilirea condițiilor pentru o cooperare consolidată a fost esențial în îndeplinirea realizărilor proiectului și a contribuit la reducerea diferitelor bariere în calea cooperării. Ca urmare a Programului 2014-2020, zona transfrontalieră beneficiază acum de o rețea puternică de părți interesate, care pot fi implicate activ în următorul ciclu de programare.

Noul program va continua bunele practici ale perioadei 2014 - 2020, în care monitorizarea și raportarea a fost efectuată exclusiv în sistemul eMS la toate nivelele (beneficiari, FLC, SC, AM). Utilizarea eMS simplifică și crește gradul de transparență pe tot parcursul procesului de monitorizare.

O altă lecție învățată din programele anterioare este că supra-reglementarea are un impact negativ. Prin urmare, s-au făcut eforturi care vor fi continuate pentru a reduce și ulterior, evita acest fenomen, deoarece se dovedește că duce la creșterea costurilor și a sarcinii administrative, cu riscul de a face finanțarea mai puțin atractivă și totodată, predispusă la erori. Prin urmare, la nivelul programului 2021-2027, organismele programului își vor concentra eforturile în a oferi claritate beneficiarilor și a utiliza mai mult opțiunile de costuri simplificate.

Noul program va utiliza pe scară largă opțiunea de costuri simplificate (SCO). Experiența anterioară a dovedit că aceasta are un impact pozitiv asupra implementării programului 2014-2020, reducând povara administrativă atât pentru beneficiari, cât și pentru organismele programului. Mai mult, activitățile și instruirile oferite de AM, susținute de AN și Secretariatul Comun vor fi continuate. Caracterul transfrontalier se află în centrul intervențiilor. Urmărind tendința de a dezvolta proiecte de „oglindire”, care s-a manifestat puternic în perioada 2007-2013, au fost luate măsuri extinse pentru perioada 2014-2020, pentru asigurarea caracterului transfrontalier integrat, precum: grile specifice care pun accentul pe o abordare

transfrontalieră care solicită un caracter transfrontalier real și nu doar îndeplinirea criteriilor de cooperare din regulament, monitorizare strictă, verificări duble în faza precontractuală, campanii multiple de proiecte de bune practici cu impact transfrontalier real.

Alte aspecte care au asigurat implementarea fără probleme a programului anterior sunt legate de abordarea în 2 pași a cererilor de proiect și a apelurilor țintite pe indicatorii de program. Abordarea în 2 pași (Exprimarea Interesului și cererile complete) a asigurat selecția proiectelor de înaltă calitate, reducerea termenului limită de evaluare (numai Eolurile selectate în primul pas au fost dezvoltate în continuare în aplicații complete, astfel a fost evaluat un număr redus de proiecte și costurile la nivelul solicitanților - documente suplimentare/avize etc., au fost solicitate doar în etapa a 2-a). Prin apelurile țintite, indicatorii programului au fost asigurați prin selectarea proiectelor relevante cu contribuție ridicată. Aceste aspecte cu impact pozitiv vor fi în continuare luate în considerare de către Program. De asemenea, sunt prevăzute măsuri pentru scurtarea procesului de contractare (de exemplu, reducerea numărului de documente de precontractare solicitate de la beneficiari, introducerea posibilității de semnare digitală a documentelor, reducerea numărului de vizite de precontractare).

Având în vedere faptul că bugetul programului este considerabil mai mic decât în perioadele anterioare, este necesară o concentrare sporită, atât în ceea ce privește numărul de priorități tematice abordate, cât și tipurile de activități sprijinite. În conformitate cu orientarea consolidată către rezultate, perioada de programare 2014-2020 a cuprins deja această abordare. O atenție suplimentară va fi acordată definirii corespunzătoare a acțiunilor specifice, pentru a răspunde mai bine nevoilor specifice identificate în zona programului și pentru a spori impactul.

Programul a fost elaborat, accentuând identificarea de noi potențiali beneficiari și parteneri din zonă, solicitând contribuția lor valoroasă în propunerea de noi tipuri de idei de proiecte. Mai mult de atât, sectorul privat a fost implicat în procesul de identificare a nevoilor și priorităților programului, pentru a stimula integrarea serviciilor și schimbul de bune practici între sectoarele public și privat din zona transfrontalieră.

Unele bariere persistă și necesită eforturi suplimentare. Diferențele culturale și lingvistice implică eforturi suplimentare în adresarea grupurilor țintă; diferențele legislative și administrative împiedică, întârzie sau prezintă provocări semnificative în realizarea unor inițiative. Implementarea programului și a proiectelor a fost simplificată, ținând cont în principal de încărcarea administrativă impusă beneficiarilor și organismelor de monitorizare. Aceste inițiative trebuie implementate în continuare.

În timpul implementării programului, autoritatea de management va promova utilizarea strategică a achizițiilor publice pentru a sprijini obiectivele politicilor publice (inclusiv eforturile de profesionalizare pentru a remedia deficiențele de capacitate). Beneficiarii ar trebui încurajați să se ghideze mai mult după criterii legate de calitate și de costul ciclului de viață. Atunci când este fezabil, ar trebui încorporate în procedurile de achiziții publice considerentele de mediu (de ex. criteriile de achiziție publică ecologice) și sociale, precum și stimulente pentru inovare.

Făcând bilanțul rezultatelor valoroase obținute în perioada de programare 2014-2020, programul va căuta în mod activ să sprijine valorificarea acestor rezultate în proiecte viitoare. Observând realizările remarcabile ale altor programe Interreg, mainstream și pan-europene în abordarea provocărilor similare cu cele din zona RO-BG, programul va încuraja, de asemenea, valorificarea și transferul acestor rezultate.

Pe parcursul întregului ciclu de viață al proiectelor finanțate (pregătire, selecție, implementare, monitorizare și raportare), programul va asigura ca întregul schimb de informații să fie realizat prin JeMS (sistemul electronic dezvoltat de INTERACT și utilizat de către program), în conformitate cu prevederile regulamentului UE.

Sesiunile de instruire privind ajutorul de stat, control și management financiar se vor desfășura după lansarea cererilor de propuneri și, de asemenea, în perioada de implementare a proiectelor (în special pentru managementul și controlul financiar).

Respectarea principiilor egalității de gen și nediscriminării, inclusiv pentru persoanele cu origini migrante, va fi mai bine accentuată pe parcursul implementării proiectelor, prin procedurile de implementare (Ghidurile solicitantului, declarațiile prevăzute).

SCO-urile disponibile și sumele forfetare pentru pregătirea și închiderea proiectului sunt destinate spre a fi utilizate în cea mai mare măsură.

Au putut fi alocate mai multe resurse canalelor de comunicare care s-au dovedit a fi cele mai eficiente în a ajunge la beneficiari și potențialii beneficiari, cu un accent mai puternic pe social media.

1.2.5. Coordonarea cu strategiile macroregionale

Programul se aliniază la Strategia UE pentru regiunea Dunării (SUERD), încercând să stimuleze dezvoltarea regiunii Dunării, prin crearea de sinergii și sprijinirea coordonării între politicile publice și inițiativele existente în regiune și abordarea provocărilor comune în parteneriat.

Deși conexiunile bune sunt esențiale pentru regiunea Dunării, proiectele comune vor fi sprijinite în conformitate cu SUERD, pentru a îmbunătăți conectivitatea în acest domeniu. Programul va contribui la consolidarea infrastructurii, precum și la consolidarea conexiunilor dintre oameni, în special prin cultură și turism.

Programul contribuie la primul pilon al SUERD, *Interconectarea regiunii*, care se adresează mai multor domenii prioritare, cum ar fi: mobilitatea căilor navigabile interioare (1A), mobilitatea rutieră, feroviară și aeriană (1B) și cultură și turism (03).

Programul are o contribuție importantă la dezvoltarea navigației interioare și eliminarea blocajelor, cu scopul de a îmbunătăți performanța pentru transportul pe Dunăre, prin creșterea adâncimii de râu, capacitatea portuară și siguranța transporturilor, prin sprijinirea procesului de pregătire în vederea îmbunătățirii conectivității la frontieră.

În al doilea rând, programul poate contribui la îmbunătățirea mobilității feroviare-rutiere-aeriane prin sprijinirea intervențiilor în dezvoltarea unor terminale multimodale eficiente pe mare, fluviu și porturi de uscat în regiunea Dunării și să asigure conectivitatea și accesul prin acestea la integrarea tuturor modurilor de transport și servicii logistice eficiente până în 2030.

Programul poate contribui, de asemenea, la îmbunătățirea conexiunilor subdezvoltate ale căilor navigabile interioare cu porturile (feroviare), inclusiv prin modernizarea și extinderea căilor ferate care deservește trecerile de apă. De asemenea, ar putea fi adresate conexiunile lipsă din infrastructura feroviară de trecere peste graniță și lipsa de conectivitate între așezările mai puțin dense și orașe. Sunt prevăzute intervenții pentru a dezvolta intermodalitatea transportului prin implementarea de terminale sau puncte de transfer modale în puncte cheie de-a lungul Dunării.

Pentru a promova Prioritatea 3 Cultura și Turismul în cadrul SUERD, programul contribuie la punerea bazelor regiunii Dunării ca o importantă destinație turistică europeană. De asemenea, contribuie la dezvoltarea și consolidarea fluviului pentru întreaga Regiune a Dunării (ținta 1),

punerea bazelor Dunării ca traseu de călătorie cultural și natural transnațional (ținta 3), dezvoltarea unor forme durabile de turism, inclusiv produse turistice ecologice și soluții de mobilitate durabilă de-a lungul regiunii Dunării (ținta 4), promovarea dezvoltării de produse de calitate, infrastructură și forme inovatoare de turism și cultură de către IMM-uri și parteneriate public-privat (ținta 8) și promovarea forței de muncă calificate, a educației și a dezvoltării competențelor în domeniile turismului și culturii pentru locuri de muncă durabile în regiune (ținta 9)¹².

Astfel, programul sprijină intervențiile care vizează dezvoltarea infrastructurii de ciclism (Ruta 6 Euro), dezvoltarea facilităților turistice de-a lungul acestui traseu și reabilitarea obiectivelor istorice cu potențial turistic. În plus, va sprijini întreprinderile mici din turism, domeniul agroalimentar (inclusiv fermele locale) și din sectorul industriilor creative, pentru a crea produse și servicii de patrimoniu istoric, natural și cultural comun, pentru a-și extinde / îmbunătăți serviciile, pentru a viza noi piețe și pentru a crea locuri de muncă în zona transfrontalieră, inclusiv prin crearea de magazine la fața locului și on-line pentru produse tradiționale / locale (mâncare locală, pâine, vin, brânză, trandafiri, lavandă, miere etc.). Vor fi finanțate mai multe acțiuni pentru calificarea forței de muncă în ecosistemul turistic al industriei ospitaliere.

Programul va contribui la prioritatea 9 SUERD, în special la acțiunea 6. Cunoștințe abilități și competențe relevante și de înaltă calitate, și acțiunea 7. Mobilitatea învățării pe tot parcursul vieții și a învățării prin sprijinirea mobilității elevilor și profesorilor, precum și parteneriatele între școli și instituții de învățământ, reducerea performanțelor scăzute la abilitățile de bază și abordarea dezvoltării competențelor digitale la toate nivelurile de învățare.

1.3. Justificarea selectării obiectivelor de politică și a obiectivelor specifice Interreg, prioritățile asociate, obiectivele specifice și formele de sprijin, abordând, după caz, conexiunile lipsă din infrastructura transfrontalieră

Tabelul 1 (2000 de caractere fiecare)

PO3. O Europă mai conectată - mobilitate și conectivitate regională TIC	3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T	P1. O regiune bine conectată	După cum evidențiază analiza teritorială, competitivitatea și coeziunea zonei de frontieră este împiedicată de conectivitatea fizică relativ scăzută dintre regiunile de nord și de sud ale Dunării. Densitatea redusă a punctelor de trecere a frontierei reduce mobilitatea dintre cele două părți ale frontierei, îngreunează fluxurile comerciale și îngreunează naveta. De asemenea, previne valorificarea resurselor naturale existente și a patrimoniului cultural în scop turistic, din cauza accesului limitat, limitării potențialului economic și crearea de locuri de muncă. În timp ce teritoriul cu frontieră de apă are o legătură limitată (cu excepția zonelor din apropierea rutelor de feriboturi și a podurilor din Vidin-Calafat și Giurgiu-Ruse), cele mai bune condiții în ceea ce privește conectivitatea transfrontalieră se văd între Dobrich și Constanța, singura porțiune a zonei legată de pământ.
---	---	------------------------------	--

¹² <https://cultureandtourism.danube-region.eu/priority-area-3/pa3-targets/>

	și a mobilității transfrontaliere		<p>Fluviul Dunărea modelează geografia și economia teritoriului, menținând un rol esențial în conectarea regiunii cu restul Europei. Cu toate acestea, navigabilitatea interioară suferă de blocaje, atât din cauza adâncimii reduse a râului, cât și a capacității porturilor, inclusiv a conexiunilor lor cu hinterland. Porturile și feriboturile de pe ambele părți nu dispun de o infrastructură de transport eficientă pentru a deservi zonele navigabile interne mai mari, inclusiv centuri rutiere, ceea ce face dificilă călătoria mărfurilor și pasagerilor peste râu.</p> <p>PO3, OS 3.2. a fost selectat pentru a sprijini mobilitatea și conectivitatea transfrontalieră locală și regională prin dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalier pe două niveluri: îmbunătățirea conectivității și mobilității feroviare peste Dunăre și îmbunătățirea condițiilor de navigație și a siguranței pe Dunăre. Vor fi sprijinite operațiuni de importanță strategică, cu relevanță transfrontalieră demonstrată și care sprijină transportul curat, ecologic, în conformitate cu BOP.</p> <p>Aceste investiții vor contribui la consolidarea economiilor locale și la consolidarea rolului funcțional al orașelor situate de-a lungul graniței, oferind în același timp un coridor de transport durabil pentru mobilitatea și conectivitatea transfrontalieră locală și regională. Toate proiectele vor fi sprijinite sub formă de granturi având în vedere natura operațiunilor (dimensiunea transfrontalieră și bugetul relativ redus).</p>
PO2. O Europă mai verde, cu emisii reduse de carbon	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	P2. O regiune mai verde	<p>Ambele părți ale graniței sunt deosebit de vulnerabile la schimbările climatice (în principal prin creșterea temperaturii și precipitații mari) și se confruntă cu o frecvență crescută a evenimentelor extreme legate de schimbările climatice, cum ar fi secetele și inundațiile. Astfel de evenimente pot duce la pierderi de vieți omenești sau pot cauza pagube considerabile, afectând creșterea economică și prosperitatea, atât la nivel național, cât și transfrontalier. Studiile disponibile prezic o probabilitate mare ca frecvența și magnitudinea evenimentelor meteorologice extreme să crească în viitor.</p> <p>În ceea ce privește pericolele naturale, cele mai importante riscuri în zona transfrontalieră sunt inundațiile. Cea mai mare parte a regiunii se află în zona inundabilă a Dunării, ceea ce o face susceptibilă la acest risc. În plus, zona seismică Vrancea afectează partea românească și nordul Bulgariei. Județele Dolj, Constanța, Plevne și Dobrich prezintă un risc ridicat de alunecări de teren. Eroziunea, alături de furtuni și drenarea râurilor în zonele joase de coastă sunt principalii factori care declanșează riscul de inundații de coastă.</p> <p>Efectele schimbărilor climatice sunt vizibile de ambele părți ale zonei de frontieră și creează efecte negative asupra biodiversității și serviciilor ecosistemice, silvicultură, sănătatea umană, economie, turism, mediul urban etc. O problemă transversală cheie pentru toate sectoarele economice este vulnerabilitatea la evenimente meteorologice extreme și nevoia de a dezvolta rezistență și pregătire.</p> <p>Prin urmare, PO2, SO 2.4 a fost selectat pentru a sprijini acțiunile care vizează promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor de dezastre, reziliența, în conformitate cu obiectivele Green Deal, pentru a minimiza impactul economic, social și de mediu generat de schimbările climatice.</p>

			<p>Se preconizează că intervențiile viitoare vor crește capacitatea și abilitatea de adaptare la schimbările climatice și să sprijine acțiunile preventive</p> <p>Vor fi avute în vedere proiecte care vizează evaluarea vulnerabilității așezărilor la diferite categorii de pericole, alături de intervenții care introduc noi tehnologii și echipamente inovatoare menite să abordeze pericolele menționate mai sus. Capacitatea de răspuns în caz de inundații, evenimente seismice și alte hazarduri naturale ar trebui crescută pentru a spori rezistența la dezastre a regiunii.</p> <p>Toate proiectele vor fi sprijinite sub formă de granturi având în vedere natura operațiunilor (dimensiunea transfrontalieră și bugetul relativ redus).</p>
PO2. O Europă mai verde, cu emisii reduse de carbon	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	P2. O regiune mai verde	<p>Biodiversitatea și patrimonial natural al zonei transfrontaliere se confruntă cu mai multe amenințări și efecte negative de origine umană și naturală. Degradarea habitatelor, conversia și fragmentarea terenurilor, defrișările, industrializarea, poluarea, urbanizarea și supraexploatarea resurselor naturale, turismul de masă, precum și schimbările climatice, au efecte negative asupra mediului și asupra biodiversității din zona transfrontalieră, perturbând ecosistemele și migrația animalelor. Siturile Natura 2000 și Ramsar sunt deosebit de vulnerabile.</p> <p>De asemenea, o provocare de bază este lipsa unor date consistente și cuprinzătoare. De exemplu, în cazul calității aerului, datele sunt disponibile numai pentru anumite tipuri de poluanți și numai pentru anumite regiuni și ani. Acest lucru ar putea indica deficiențe în ceea ce privește monitorizarea sau transparența.</p> <p>Pe baza datelor existente, regiunea transfrontalieră și în special zonele urbane ale acesteia sunt afectate de poluarea apei, aerului și solului.</p> <p>OS 2.7 a fost selectat pentru a sprijini acțiunile de creștere și protecție a biodiversității, încurajarea participării active a societății civile și implementarea de soluții comune pentru protecția și restaurarea naturii și a biodiversității, în încercarea de a combate activitățile umane nesustenabile care provoacă degradarea mediului în întreaga regiune. OS va sprijini, de asemenea, reducerea tuturor formelor de poluare generate de economia locală (exploatarea ilegală, turism, construcții, braconaj etc.). Se așteaptă ca investițiile să contribuie la găsirea de soluții pentru stoparea distrugerii zonelor naturale și îmbunătățirea controlului poluării, prin extinderea rețelelor transfrontaliere existente de senzori pentru măsurarea calității aerului, solului și apei, conștientizarea și promovarea soluțiilor de succes și de date în timp real.</p> <p>În conformitate cu Comunicarea CE „Infrastructură verde (IG) - Consolidarea capitalului natural al Europei”, în cadrul OP2, infrastructura verde va fi sprijinită pentru a spori capitalul natural, pentru dezvoltarea durabilă a zonei transfrontaliere.</p> <p>Toate proiectele vor fi sprijinite sub formă de granturi având în vedere natura operațiunilor (dimensiune transfrontalieră și bugetul relativ redus).</p>
PO4. O Europă mai socială și mai	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate	P3. O regiune	<p>Pe ambele părți ale frontierei, regiunea este afectată de provocări sistematice: niveluri ridicate de analfabetism și sărăcie, participare redusă la educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții. Barierele</p>

<p>inclusivă [punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale]</p>	<p>și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online</p>	<p>educată</p>	<p>lingvistice împiedică oamenii din regiunea transfrontalieră să profite de avantajele mobilității învățării sau ale muncii, în timp ce colaborarea limitată dintre autoritățile naționale și locale din sectorul de formare și educație precum și între autoritățile educaționale și întreprinderi scade și mai mult oportunitățile pentru îmbunătățirea calității și incluziunii celor două sisteme de educație și formare și pentru creșterea oportunităților de angajare (RO și BG).</p> <p>OS 4.2 a fost selectat din cauza provocărilor sistemice care sunt prezente de ambele părți ale graniței. Rata ridicată a analfabetismului și a sărăciei, participarea scăzută la educație și formare, competențele lingvistice scăzute sunt principalele probleme. OS 4.2 a fost selectat pentru a sprijini acțiuni care îmbunătățesc colaborarea transfrontalieră în domeniul educației și formării, pentru a crea noi oportunități de mobilitate transfrontalieră și acțiuni comune de creștere a accesului și participării la educație și formare, inclusiv pentru grupurile defavorizate (persoane cu niveluri scăzute de educație și/sau afectate de sărăcie).</p> <p>Este de așteptat ca viitoarele intervenții să sprijine eforturile de reducere a analfabetismului în regiunea transfrontalieră, de îmbunătățirea competențelor de bază digitale și lingvistice (RO și BG) ale populației și pentru creșterea calității forței de muncă din regiune.</p> <p>Mai mult, întrucât calitatea infrastructurii educaționale în zona transfrontalieră este scăzută, inclusiv a dotărilor pentru educația digitală, formarea și dezvoltarea competențelor digitale, OS 4.2 va sprijini și investițiile în infrastructura și facilitățile educaționale, pentru a îmbunătăți și facilita participarea la servicii educaționale de înaltă calitate. Toate proiectele vor fi sprijinite sub formă de granturi având în vedere natura operațiunilor (dimensiune transfrontalieră și bugetul relativ redus).</p>
<p>OP5. O Europă mai aproape de cetățeni</p>	<p>5.2 Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane.</p>	<p>P4. O regiune integrată</p>	<p>Având în vedere dezvoltarea economică relativ scăzută a zonei de frontieră, precum și efectele economice și sociale nefavorabile semnificative ale crizei COVID-19, este esențial să se adopte o abordare integrată pentru viitor, bazată pe rețelele existente ale orașelor și ajutând economia locală să adopte transformarea digitală, să acceseze noi piețe și să devină mai rezistentă la șocurile globale.</p> <p>Patrimoniul istoric, cultural și natural este un atu comun care ar putea fi utilizat pentru a sprijini diversificarea economică în întreaga regiune. Cu toate acestea, siturile existente sunt adesea inaccesibile, nepromovate și în stare proastă.</p> <p>În același timp, traseul de ciclism Eurovelo 6 oferă o oportunitate remarcabilă pentru zonă de a beneficia de posibilele fluxurile turistice și de a-și valorifica patrimoniul istoric, natural și cultural și de a sprijini economia locală. Traseul este aproape finalizat și a căpătat o popularitate semnificativă în rândul călătorilor, singura verigă lipsă fiind în prezent la granița româno-bulgară.</p> <p>Sunt necesare servicii suplimentare și infrastructură pentru a satisface nevoile vizitatorilor și a prelungi șederea acestora. De asemenea, va fi necesar sprijin de-a lungul lanțului valoric și în sectoare conexe (cum ar fi industriile creative sau agroalimentare). Resursele de lucru disponibile vor trebui, de asemenea, pregătite pentru a prelua locurile de muncă nou create în sectoarele respective.</p>

			<p>Este de așteptat ca activitățile economice să fie dezvoltate într-o manieră durabilă, pentru a reduce efectele negative asupra mediului.</p> <p>Ca atare, OS 5.2 a fost selectat pentru a sprijini o abordare integrată a dezvoltării economice a regiunii, având ca element central ruta Eurovelo 6. Se preconizează și un sprijin direct pentru IMM-urile locale. Toate investițiile vor fi finanțate sub formă de subvenții. Se va acorda prioritate proiectelor în legătură directă cu EuroVelo 6.</p> <p>Toate proiectele vor fi sprijinite sub formă de granturi având în vedere natura operațiunilor (dimensiune transfrontalieră și bugetul relativ redus).</p>
--	--	--	--

2. Priorități

2.1. Prioritatea 1: O regiune bine conectată

2.1.1. Obiectiv specific: 3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere;

2.1.1.1. Tipuri de activități conexe și contribuția prevăzută a acestora la obiective specifice, la strategiile macroregionale și strategiile bazinului maritim, după caz

În timp ce zona programului este acoperită de transporturi maritime, fluviale, rețele rutiere și feroviare, precum și transporturi aeriene, infrastructura actuală nu are o densitate suficientă sau calitate adecvată pentru a asigura accesul la TEN-T și la coridoarele naționale majore sau să asigure o bună conectivitate peste graniță și de-a lungul zonei de frontieră. Mai mult, nu există un sistem optimizat de conexiuni între diferitele moduri de transport.

Acest lucru este parțial consecința proiectării istorice a rețelei regionale de transport, care considera Dunărea o frontieră rigidă ce se concentra pe asigurarea conectivității cu cele două capitale naționale și polurile urbane naționale. Astfel, rezultatul a fost o conectivitate scăzută peste graniță și în interiorul zonei cauzată de decalaje semnificative de-a lungul teritoriului, precum un număr mic de conexiuni de trecere peste Dunăre, conexiuni feroviare limitate și o mobilitate transfrontalieră slabă între orașele gemene de-a lungul Dunării.

Rețeaua feroviară este proiectată în principal pe direcția est-vest, legând prin liniile sale principale cele mai importante orașe din zonă, în timp ce conexiunile nord-sud sunt destul de slabe. Partea românească a zonei transfrontaliere are o rețea de căi ferate mai densă, dar acestea sunt simple și neelectrificate (trec granița 3 linii secundare și neelectrificate (Medgidia - Negru Vodă - Dobric; București - Giurgiu - Ruse - Veliko Tarnovo; Craiova - Calafat - Vidin - Vraca - Sofia). Regiunea transfrontalieră bulgară are o rețea de cale ferată mai puțin densă, dar linii duble mai electrificate. Acest teritoriu este deservit de 4 linii importante care leagă Varna de Sofia, dar continuând și către importante puncte de trecere a frontierei la Ruse și

Vidin. Există doar câteva trenuri transfrontaliere care leagă principalele orașe din România și Bulgaria. Totuși, din cauza calității proaste a infrastructurii feroviare, conexiunile nu pot concura cu traficul rutier. Fluviul Dunărea are relativ puține treceri peste el, după cum urmează: Calafat - Vidin, Bechet - Oryahovo, Turnu Măgurele - Nikopol, Giurgiu - Ruse, Oltenița - Tutrakan și Călărași - Silistra. Lipsa unei infrastructuri stabile și funcționale de trecere a fluviului este recunoscută pe scară largă ca fiind principala problemă, afectând nu numai transportul de mărfuri și pasageri pe coridoarele majore ale coridoarele TEN-T, ci și fluxurile socio-economice transfrontaliere și cooperarea între perechile de orașele situate pe cele două maluri ale râului. Navigația interioară de-a lungul Dunării depinde de condițiile de infrastructură și de impactul factorilor naturali. Sunt secțiuni ale râului și canalele sale care prezintă deficiențe atât în lățime, cât și în adâncime, generate de factorii naturali sau de impactul vremii (precipitații scăzute). Acest lucru duce la o fiabilitate scăzută și o navigabilitate scăzută a căii navigabile, în special în timpul verii, când nivelul apei este foarte scăzut, și face timpii de călătorie pentru șleपुरi și nave mai lungi în comparație cu alte moduri de transport. Acest lucru are un efect negativ semnificativ asupra costurilor și atractivității navigației interioare. Vor fi implementate măsuri ulterioare de modernizare de-a lungul întregii căi navigabile RO-BG Dunăre, acestea fiind esențiale pentru ca sectorul de navigație să poată oferi servicii de încredere și să desfășoare afaceri rentabile.

Atât modernizarea rețelei feroviare, cât și a infrastructurii de trecere a fluviului ar reprezenta o oportunitate de conectare a spațiului european de Marea Neagră și de reducere a congestiei transportului rutier, a poluanților și a consumatorilor de surse neregenerabile.

De asemenea, datorită specificului geografic al zonei Programului, Dunărea reprezintă aproape întreaga graniță dintre România și Bulgaria; astfel intervențiile de-a lungul Dunării vor contribui la îmbunătățirea conectivității și mobilității transfrontaliere între România și Bulgaria. În plus, trecerile feroviare transfrontaliere sunt limitate, astfel încât fiecare investiție de îmbunătățire a infrastructurii va facilita mobilitatea și conectivitatea transfrontalieră.

Scopul principal al operațiunilor preconizate în cadrul programului este de a promova mobilitatea și conectivitatea transfrontalieră și de a asigura accesul la rețeaua TEN-T la nivel regional și local.

Pentru a facilita implementarea programului, se are în vedere o abordare strategică. Astfel, acest OP va fi implementat prin operațiuni de importanță strategică. Operațiunile de importanță strategică care implementează tipurile de acțiuni legate de conectivitatea feroviară și mobilitatea peste Dunăre vor fi identificate printr-un apel dedicat pe parcursul implementării Programului. Următoarele tipuri de activități ar putea fi sprijinite (neexhaustiv):

1) Activități care îmbunătățesc conectivitatea feroviară și mobilitatea peste Dunăre (listă neexhaustivă)

- Elaborarea studiilor de fezabilitate pentru electrificarea și digitalizarea infrastructurii feroviare.
- Proiectarea și implementarea instrumentelor și soluțiilor de transport durabil pentru o mai bună conectivitate și mobilitate în zona transfrontalieră, pentru transportul feroviar, incluzând, dar fără a se limita la: siguranță, dezvoltarea teritorială, fiabilitate, eficiență, cunoașterea în timp real a orarelor, traficului și emiterea biletelor etc.
- Identificarea și adresarea conexiunilor lipsă și a blocajelor din infrastructura feroviară și de trecere a fluviului: studii, strategii, soluții comune, instrumente comune etc.

- Îmbunătățirea și extinderea transportului feroviar: studii privind siguranța traficului, campanii de conștientizare, studii de conectivitate/mobilitate pentru înțelegerea fluxurilor de marfă și pasageri, navetă etc.
- Proiectarea și implementarea soluțiilor integrate pentru susținerea mobilității și conectivității în timp de criză.
- Proiectarea și implementarea soluțiilor de transport durabile pentru o mai bună conectivitate și mobilitate în zonă.
- Modernizarea, îmbunătățirea și extinderea infrastructurii feroviare
 - Lucrări de modernizare a căii ferate (inclusiv electrificarea liniilor de cale ferată și introducerea sistemului de semnalizare feroviară ERTMS/ETCS)
 - Lucrări de modernizare, reconstrucție și construcție de stații și gări feroviare

2) Activități de îmbunătățire a condițiilor de navigație și a siguranței pe Dunăre și Marea Neagră pentru a spori mobilitatea și conectivitatea în zona transfrontalieră (listă neexhaustivă)

- Reducerea sarcinii administrative și a altor tipuri de blocaje: studii, analize, soluții, instrumente;
- Dezvoltarea și implementarea strategiilor, instrumentelor și aplicațiilor pilot comune pentru îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre și Marea Neagră (de exemplu, studii comune de fezabilitate, documente de proiectare tehnică, studii geotehnice și hidrologice pentru stabilirea condițiilor de sedimentare etc.).
- Dezvoltarea și implementarea măsurilor integrate privind îmbunătățirea condițiilor de navigație pentru sectorul comun al Dunării și Mării Negre în zona transfrontalieră (de exemplu, integrarea sistemelor de marcaje pe Dunăre, echipamente, semnalizare etc.).

Toate proiectele vor trebui să demonstreze relevanța strategică pentru zona transfrontalieră, contribuția la documentele strategice naționale și UE, inclusiv master-planuri ale ambelor țări și să indice clar sursele de finanțare privind viitoarea investiție / proiect. Proiectele ar trebui să fie în beneficiul întregii zone a programului și ar trebui să se concentreze, în același timp, pe obiectivele Pactului Verde (de exemplu, transportul pe apă / navigabilitate). Nu în ultimul rând, proiectele ar trebui să consolideze mobilitatea transfrontalieră și să elimine conexiunile lipsă și barierele administrative.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, deoarece nu se așteaptă să aibă un impact negativ semnificativ asupra mediului din cauza naturii lor.

Se preconizează efecte directe în ceea ce privește creșterea fluxurilor de transport și îmbunătățirea mobilității la trecerea frontierei, contribuind la creșterea accesibilității în zona balcanică din rețeaua fluvială TEN-T. Alte efecte preconizate includ o activitate economică sporită în zonele deservite.

Această abordare este complementară strategiilor naționale și a programelor operaționale principale din cele două țări, care sunt mai orientate spre susținerea conectivității la nivel național și mai puțin axate pe sprijinirea mobilității peste graniță.

Acțiunile planificate vor contribui la SUERD prin îmbunătățirea performanței pentru transportul Dunării, Pilonul 1, AP 1a - Mobilitatea pe apă și a AP 1b - Mobilitate feroviar-rutier-aerian.

2.1.1.2. Indicatori

Tabelul 2: Indicatori de realizare - de actualizat

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	Unitate de măsură	de	Țintă (2024)	Ținta finală (2029)
OP3. O regiune bine conectată	3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	RCO 84	Acțiuni pilot dezvoltate în comun și implementate în proiecte	Acțiuni pilot		0	1
OP3. O regiune bine conectată	3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	RCO 87	Organizații care cooperează peste granițe	Organizații		0	4
OP3. O regiune bine conectată	3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	RCO 49	Lungimea căii ferate reconstruită sau modernizată - TEN-T	km		0	0.5
OP3. O regiune bine conectată	3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	RCO 53	Gări noi sau modernizate	gări și stații		0	2

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	De bază	An de referință	Ținta finală (2029)	Sursa datelor	Comentarii
OP3. O regiune bine conectată	3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități	RCR 84	Organizații care cooperează	Organizații	0	2021	2	Sistem de monitorizare AM	

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	De bază	An de referință	Ținta finală (2029)	Sursa datelor	Comentarii
	naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere		peste granițe după finalizarea proiectului					(rapoarte de proiect)	
OP3. O regiune bine conectată	3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	RCR 104	Soluții preluate sau extinse de către organizații	Soluții	0	2021	1	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	
OP3. O regiune bine conectată	3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	RCR 58	Utilizatori anual ai căilor ferate nou construite, modernizate sau reconstruite	Utilizatori/an	0	2021	5000	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	

2.1.1.3. Grupurile țintă principale

Trimitere: articolul 17 (4)(e)(iii), articolul 17 (9)(c)(iv)

Grupurile țintă prevăzute de această prioritate sunt persoanele și organizațiile care trăiesc și/sau lucrează în zona programului:

- Operatori de port și feribot
- Întreprinderi care transportă pasageri / mărfuri peste râu
- Navetiști (lucrători, studenți)
- Turiști
- Locuitorii din zonele vizate de investiții, în special cei din locații îndepărtate, vârstnici, persoane afectate de dizabilități
- Întreprinderi situate în zonele vizate de investiții
- Autoritățile locale din zona programului

Operatorii portuari și de feriboturi, precum și furnizorii de transport se numără printre principalele grupuri țintă care vor beneficia imediat de intervenții.

Alături de acestea, autoritățile locale sunt grupuri țintă importante, având în vedere responsabilitățile lor în raport cu competențele lor legale în sferile accesibilității feroviare, transportului public și dezvoltării locale.

Navetiștii, turiștii, locuitorii din zona transfrontalieră vor beneficia de rezultatele investițiilor susținute de program. În dezvoltarea și punerea în aplicare a investițiilor planificate, ar trebui acordată o atenție deosebită grupurilor țintă vulnerabile, cum ar fi persoanele care trăiesc în zone îndepărtate, persoanele în vârstă sau persoanele cu dizabilități.

Întreprinderile locale sunt de o importanță deosebită, deoarece stimulează activitatea economică, generează fluxuri de navetiști și transport de marfă. Nevoile acestora trebuie, de asemenea, luate în considerare la dezvoltarea și implementarea investițiilor preconizate.

2.1.1.4. Teritoriile specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a investițiilor teritoriale integrate (ITI), a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC) sau a altor instrumente teritoriale

Trimitere: articolul 17(4)(e)(iv)

Nu se aplică

2.1.1.5. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

Trimitere: articolul 17(4)(e)(v)

Nu se aplică

2.1.1.6. Defalcare orientativă a resurselor programului din partea UE, în funcție de tipul de intervenție

Trimitere: articolul 17(4)(e)(vi), Articolul 17(9)(c)(v)

Tabelul 4: Dimensiunea 1 - Domeniu de intervenție

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
OP3. O regiune bine conectată	FEDR	Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	100 Căi ferate reconstruite sau modernizate - rețeaua centrală TEN-T	7,000,000
			102 Alte căi ferate reconstruite sau modernizate	2,000,000
			104 Digitalizarea transporturilor: căile ferate	2,000,000
			105 Sistemul european de management al traficului feroviar (ERTMS)	1,000,000
			115 Căi navigabile interioare și porturi interioare (TEN-T), cu excepția instalațiilor dedicate transportului de combustibili fosili	8,000,000

Tabelul 5: Dimensiunea 2 - Formă de finanțare

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
OP3. O regiune bine conectată	FEDR	Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	01 Grant	20,000,000

Tabelul 6: Dimensiunea 3 - Mecanism de punere în practică teritorial și concentrare teritorială

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
OP3. O regiune bine conectată	FEDR	Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	48 Fără direcționare teritorială	20,000,000

2.2. Prioritatea 2: O regiune mai verde

2.2.1. Obiectiv specific: 2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice

2.2.1.1. Tipuri de activități conexe și contribuția prevăzută a acestora la obiectivele specifice, la strategiile macroregionale și strategiile bazinului maritim, după caz

Întreaga zonă se confruntă cu provocări semnificative în ceea ce privește menținerea calității mediului și atenuarea efectelor negative ale dezastrelor naturale și activităților umane. După cum s-a menționat în documentul de orientare transfrontalieră, regiunea se confruntă cu o vulnerabilitate ridicată la schimbările climatice, expunere ridicată la efectele negative ale activităților umane, precum și la riscurile naturale și tehnologice.

Pe măsură ce fluviul Dunărea traversează întregul teritoriu, toate localitățile din zona inundabilă a Dunării sunt expuse incidenței inundațiilor. Alte riscuri naturale în zona de frontieră sunt cutremurele și alunecările de teren.

Pentru ambele țări, secetele reprezintă o problemă importantă. Creșterea semnificativă a episoadelor de secetă, precum și eroziunea, în special pe malurile Dunării și de-a lungul Mării Negre a fost evidențiată în topul problemelor din domeniul mediului și al riscurilor de către părțile interesate, în cadrul consultărilor ce au avut loc în faza de pregătire a programului.

Luând în considerare provocările cu care se confruntă zona transfrontalieră, programul va sprijini activități legate de următoarele domenii (listă neexhaustivă):

- măsuri de adaptare la schimbările climatice pentru a reduce vulnerabilitatea sistemelor naturale și umane la efectele reale sau preconizate ale schimbărilor climatice. Aceste acțiuni vizează anticiparea efectelor adverse ale schimbărilor climatice și luarea măsurilor adecvate pentru a preveni sau a minimiza daunele pe care le pot provoca sau a profita de oportunitățile care pot apărea;
- prevenirea și gestionarea riscurilor de dezastre naturale (de exemplu, inundații, incendii, secete, eroziune, cutremure și alunecări de teren) și riscuri legate de activitățile umane;
- promovarea rezilienței la dezastre.

Tipuri de activități în domeniul prevenirii riscurilor și al rezilienței (listă neexhaustivă):

Activitățile legate de prevenirea riscului de dezastru și reziliență vor fi implementate prin operațiuni de importanță strategică dezvoltate în comun de autoritățile publice împreună cu alte părți interesate relevante de pe ambele părți ale frontierei, luând în considerare abordările ecosistemice. Acțiunile se vor concentra pe:

- Îmbunătățirea capacității de prevenție a riscurilor și a capacității de intervenție în regiunea transfrontalieră, prin dezvoltarea de centre operaționale comune și de planuri de intervenție comune
- Creșterea capacității de intervenție și reacție prin investiții în echipamente și vehicule, sisteme IT etc.
- Dezvoltarea programelor de instruire comune și desfășurarea de exerciții comune, inclusiv serviciile de răspuns voluntar.
- Îmbunătățirea coordonării transfrontaliere și a capacității de adaptare la schimbările climatice și riscurile asociate acestora (inundații, incendii, secete hidrologice, poluare).
- Dezvoltarea metodologiilor comune de evaluare și monitorizare a riscurilor în zona transfrontalieră (risc de inundații, inclusiv inundații torențiale, risc de secetă).

Soluțiile de reducere a riscurilor de dezastre bazate pe ecosistem (Eco-DRR) vor fi încurajate în mod deosebit.

Tipuri de activități legate de schimbările climatice (*listă neexhaustivă*):

Tipurile de acțiuni legate de adaptarea la schimbările climatice vor fi implementate prin apeluri de proiecte regulate.

- Sprijinirea schimbării comportamentale, prin creșterea gradului de conștientizare, construirea de rețele de comunități și părți interesate și implementarea de activități educaționale privind modul de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice, în special în rândul comunităților locale, sectorului turistic și a proprietarilor de păduri;
- Dezvoltarea de metode și instrumente comune pentru a îmbunătăți planificarea, luarea deciziilor și capacitatea de intervenție a părților interesate relevante, inclusiv angajamentul public, în adaptarea la schimbările climatice (de exemplu, identificarea, evaluarea nevoilor, proiectarea și implementarea de strategii transfrontaliere comune, planuri de acțiune, proceduri, metodologii, politici, instrumente, sisteme de monitorizare etc.);
- Dezvoltarea de metode și instrumente care să sprijine planificarea adaptării și luarea deciziilor privind măsurile de adaptare la schimbările climatice;
- Identificarea, evaluarea și reducerea efectelor negative ale schimbărilor climatice asupra activităților socio-economice din zonă (de exemplu, dezvoltarea și implementarea de strategii comune, de instrumente, planuri, soluții și activități de sprijin comun);
- Implementarea de măsuri ecosistemice comune pentru adaptarea la schimbările climatice, de exemplu:
 - o Măsuri de reîmpădurire, conservarea și protecția pădurilor, inclusiv implementarea sistemelor comunitare de monitorizare a pădurilor legate de schimbările climatice;
 - o Prevenirea și inversarea deșertificării prin management integrat al solului și apei (de exemplu, protejarea acoperirii vegetative, plantarea arborilor, înființarea băncilor de semințe, îmbogățirea solului cu substanțe nutritive, reintroducerea speciilor selectate, construirea de „zone tampon” verzi);

- Sprijinirea gospodăririi apei și a terenurilor prin soluții verzi (de exemplu: bazine, refacerea pâraurilor și amenajarea naturii, soluții verzi pentru sistemele de drenaj, iazuri naturalizate cu apă pluvială etc.)

Abordarea ecosistemică este esențială pentru implementarea acțiunilor în cadrul acestui obiectiv specific. Aceasta înseamnă că soluțiile naturale vor fi preferate, acolo unde este posibil, în fața infrastructurii dure sau gri. Acestea includ câmpiile inundabile, restaurarea ecosistemelor, împădurire, măsuri naturale de reținere a apei și alte măsuri de infrastructură verde (sau albastră) care au un beneficiu direct pentru adaptarea la schimbările climatice și prevenirea riscurilor.

Proiectele ar trebui dezvoltate în comun de către autoritățile publice competente, alte părți interesate relevante și actori de pe ambele părți ale frontierei și ar trebui să fie în conformitate cu documentele strategice naționale, regionale și locale respective.

Pentru a asigura o valoare adăugată și o calitate mai ridicată a operațiunilor finanțate, instituțiile / organismele competente din România și Bulgaria vor fi implicate activ în pregătirea ghidurilor pentru apeluri și recomandate cu tărie în procesul de selecție a proiectelor.

Proiectele vor trebui să demonstreze relevanța pentru zona transfrontalieră și contribuția lor la documentele strategice naționale și UE. Proiectele ar trebui să fie în beneficiul întregii zone a programului și să se refere la obiectivele Pactului Verde, în ceea ce privește protejarea ecosistemelor, anticiparea efectelor negative ale schimbărilor climatice și luarea măsurilor adecvate pentru a preveni sau minimiza daunele.

Această abordare este complementară strategiilor și programelor operaționale naționale din cele două țări, susținând proiecte de importanță națională.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, deoarece nu se așteaptă să aibă un impact negativ semnificativ asupra mediului datorită naturii lor.

Activitățile planificate vor contribui la aria prioritară a gestionării riscurilor de mediu SUERD AP5 prin sprijinirea eforturilor de atenuare a efectelor secetelor (ținta 1), realizarea unor reduceri semnificative a evenimentelor cu risc de inundații (ținta 2), îmbunătățirea schimbului de cunoștințe și informații despre locațiile vulnerabile la pericol de accident (ținta 3) și să sprijine evaluarea riscurilor de dezastre în regiunea Dunării, încurajând acțiuni de promovare a rezistenței la dezastre, pregătire și intervenție (Ținta 4). De asemenea, sprijină aria prioritară SUERD AP10 prin sprijinirea acțiunilor de consolidare a capacității, a schimbului de informații și a coordonării între părțile interesate relevante peste graniță.

Toate tipurile de intervenții vor oferi măsuri specifice pentru prevenirea și minimizarea efectelor schimbărilor climatice pentru grupurile vulnerabile și marginalizate, care în unele cazuri sunt printre cele mai vulnerabile la astfel de efecte. De asemenea, activitățile de conștientizare vor fi adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități, încurajând utilizarea noilor tehnologii sau măsuri personalizate pentru persoanele cu diferite dizabilități, pentru persoanele în vârstă sau pentru persoanele din grupurile marginalizate. Dezvoltarea durabilă este un punct principal pentru acest OS. Acest lucru va fi asigurat prin toate intervențiile privind adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și rezistența la dezastre. Se va promova abordarea ecosistemică, ceea ce înseamnă că soluțiile bazate pe natură vor fi preferate, acolo unde este posibil, în fața infrastructurii dure sau gri și a soluțiilor tehnice tradiționale, care vor aduce o contribuție majoră la dezvoltarea durabilă a regiunii.

OS va contribui direct la ODD 13 - Acțiune pentru climă, luând acțiuni de adaptare la schimbările climatice, concentrându-se pe activități de conștientizare, dezvoltarea mijloacelor de adaptare

la schimbările climatice și consolidarea capacității instituționale în ceea ce privește prevenirea riscurilor și reziliența.

2.2.1.2. Indicatori

Tabelul 2: Indicatori de realizare - de actualizat

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	Reper (2024)	Ținta finală (2029)
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RCO 84	Acțiuni pilot dezvoltate în comun și implementate în proiecte	Acțiune pilot	0	4
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RCO 87	Organizații care cooperează peste granițe	Organizații	0	13
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RCO 24	Investiții în sisteme noi sau modernizate de monitorizare, pregătire, avertizare și răspuns în caz de dezastre naturale	Euro	0	20,000,000
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RCO 122	Investiții în sisteme noi sau modernizate de monitorizare, pregătire, avertizare și răspuns în caz de dezastre împotriva riscurilor naturale care nu sunt legate de climă	Euro	0	4,000,000

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	De bază	An de referință	Ținta finală (2029)	Sursa datelor	Comentarii
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RRC 84	Organizații care cooperează peste granițe după finalizarea proiectului	Număr	0	2021	4	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RRC 104	Soluții preluate sau extinse de organizații	Soluție	0	2021	1	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	De bază	An de referință	Ținta finală (2029)	Sursa datelor	Comentarii
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RCR 35	Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor	Persoane	0	2021	1,000,000	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RCR 37	Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva dezastrelor naturale legate de climă (altele decât inundațiile sau incendiile de vegetație)	Persoane	0	2021	1,000,000	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	
O regiune mai verde	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	RCR 96	Populația care beneficiază de măsuri de protecție împotriva riscurilor naturale care nu sunt legate de climă și a riscurilor legate de activitățile umane	Persoane	0	2021	300,000	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	

2.2.1.3. Grupurile țintă principale

Trimitere: articolul 17(4)(e)(iii), Articolul 17(9)(c)(iv)

Grupurile țintă sunt definite ca indivizi și / sau organizații care beneficiază de rezultatele proiectelor finanțate de către program.

- Organizațiile din sectorul public, creatorii și planificatorii de politici publice și organizațiile afectate de adaptarea la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și rezistența la dezastre.
- Populația zonei transfrontaliere - oamenii și comunitățile vor fi mai protejați de efectele negative ale schimbărilor climatice și de riscurile pe care le presupune; vor fi, de asemenea, mai bine informați și educați cu privire la măsurile de adaptare la schimbările climatice și la riscuri și atenuarea acestora.
- Oamenii de știință și cercetătorii;
- Educatori despre mediu și organizații de mediu;
- Autorități locale.

2.2.1.4. Teritoriile specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a investițiilor teritoriale integrate (ITI), a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC) sau a altor instrumente teritoriale

Trimitere: articolul 17 17(4)(e)(iv)

Nu se aplică

2.2.1.5. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

Trimitere: articolul 17(4)(e)(v)

Nu se aplică

2.2.1.6. Defalcare orientativă a resurselor programului din partea UE, în funcție de tipul de intervenție

Trimitere: articolul 17 17(4)(e)(vi), articolul 17(9)(c)(v)

Tabelul 4: Dimensiunea 1 - Domeniu de intervenție

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune mai verde	FEDR	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	058 Măsurile de adaptare la schimbările climatice și prevenirea și gestionarea riscurilor legate de climă: inundații și alunecări de teren (inclusiv sensibilizare, sisteme și infrastructuri de protecție civilă și de gestionare a dezastrelor, abordări ecosistemice)	16,000,000
O regiune mai verde	FEDR	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	059 Măsurile de adaptare la schimbările climatice și prevenirea și gestionarea riscurilor legate de climă: incendii (inclusiv sensibilizare, sisteme și infrastructuri de protecție civilă și de gestionare a dezastrelor, abordări ecosistemice)	15,000,000
O regiune mai verde	FEDR	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	060 Măsurile de adaptare la schimbările climatice și prevenirea și gestionarea riscurilor legate de climă: altele, de exemplu furtuni și secetă (inclusiv sensibilizare, sisteme și infrastructuri de protecție civilă și de gestionare a dezastrelor, abordări ecosistemice)	6,310,309
O regiune mai verde	FEDR	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	061 Prevenirea și gestionarea riscurilor naturale -care nu au legătură cu clima (de exemplu, cutremure) și ale riscurilor legate de activitățile umane (de exemplu, accidente tehnologice), inclusiv sensibilizare, sisteme și infrastructuri de protecție civilă și de gestionare a dezastrelor, abordări ecosistemice	3,500,000

Tabelul 5: Dimensiunea 2 - Formă de finanțare

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune mai verde	FEDR	2.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	01 Grant	40,801,309

Tabelul 6: Dimensiunea 3 - Mecanism de punere în practică teritorial și concentrare teritorială

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune mai verde	FEDR	iv) Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor de dezastre și a rezilienței, ținând seama de abordările ecosistemice	48 Fără direcționare teritorială	40,801,309

2.2.2. Obiectiv specific: 2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

2.2.2.1. Tipuri de activități conexe și contribuția prevăzută a acestora la obiectivele specifice, la strategiile macroregionale și strategiile bazinului maritim, după caz

Regiunea are o biodiversitate bogată, în special de-a lungul și în jurul Dunării. Zona are numeroase arii naturale protejate, cum ar fi siturile Natura 2000 și Ramsar, de ambele părți ale frontierei. Ambele țări au responsabilitatea comună de a conserva anumite specii (cum ar fi sturionul dunărean¹³) și împărtășesc provocări similare în protejarea ecosistemului unic al Dunării, conform Convenției pentru protecția fluviului Dunărea.

Dovezile disponibile arată că ambele părți ale graniței sunt în mod egal afectate de activitățile umane nesustenabile, care provoacă degradarea mediului, inclusiv pierderea biodiversității, poluarea solului, a apei și a aerului, degradarea și deșeurile. Locuințele sau activitățile umane au dus la un nivel ridicat de fragmentare a habitatelor faunei sălbatice, atât de-a lungul malurilor Dunării, cât și la granița terestră dintre România și Bulgaria.

După cum se subliniază în Analiza Teritorială a Programului, ariile protejate sunt afectate în special de activitățile umane, în timp ce zonele urbane sunt afectate în mod deosebit de poluare. Infrastructura insuficientă de monitorizare împiedică urmărirea completă a calității aerului și soluțiile eficiente de management. Sunt necesare activități suplimentare pentru

¹³ Sturion 2020. Un program pentru protejarea și revitalizare a sturionului dunărean <https://www.icpdr.org/main/sites/default/files/nodes/documents/sturgeon2020-final.pdf>

îmbunătățirea calității biodiversității și pentru eliminarea/reducerea poluării, luând în considerare și beneficiul menținerii sănătății umane. Numeroase sarcini împiedică abordarea eficientă a provocărilor de mediu din zonă, inclusiv lacunele de cercetare și cunoștințe, lacunele de cooperare și comunicare, capacitatea insuficientă, inclusiv infrastructura de monitorizare.

Având în vedere provocările care afectează zona transfrontalieră, programul ar putea sprijini activități legate de următoarele domenii (listă neexhaustivă):

- reducerea tuturor formelor de poluare, prin sprijinirea investițiilor în monitorizarea și colectarea de date privind poluarea aerului, a solului și a apei.
- sprijinirea dezvoltării infrastructurii ecologice, inclusiv prin dezvoltarea și protejarea zonelor verzi din așezările umane și creșterea gradului de conștientizare cu privire la beneficiile spațiilor verzi.
- îmbunătățirea conservării biodiversității, recuperării și utilizării durabile și protejarea patrimoniului natural, inclusiv siturile Natura 2000 și RAMSAR

Măsurile care vizează infrastructura ecologică și reducerea tuturor formelor de poluare vor fi considerate o prioritate mai mare în rândul restului activităților din cadrul obiectivului specific 2 (vii).

Exemple de activități (listă neexhaustivă):

- Promovarea, facilitarea și încurajarea implicării cetățenilor în protejarea biodiversității, inclusiv conservarea și utilizarea durabilă a acesteia;
- Conservarea biodiversității și a habitatelor prin aplicarea celor mai bune practici din partea agențiilor guvernamentale, institutelor de cercetare, organizațiilor neguvernamentale, precum și participarea activă a societății civile.
- Protecția și refacerea naturii și a biodiversității, situate în interiorul și în apropierea așezărilor prin soluții comune adecvate, inclusiv prin crearea de coridoare ecologice, poduri verzi, ecopasaje, infrastructură verde, ecoducte etc. pentru reconectarea zonelor naturale fragmentate artificial;
- Sprijinirea colectării de date și a schimbului de informații cu privire la biodiversitate între cele două părți ale graniței;
- Evaluarea comună, îmbunătățirea și promovarea serviciilor ecosistemice la nivel local și regional într-un context transfrontalier;
- Dezvoltarea serviciilor ecosistemice care să susțină biodiversitatea și să reducă poluarea;
- Partajarea de bune practici și implementarea de soluții ecologice și inovatoare care abordează speciile exotice invazive și consolidează practicile de management durabil al mediului (de exemplu, managementul prietenos cu polenizatorii, managementul corpurilor de apă, pădurilor etc.);
- Sprijinirea înființării băncilor de semințe, repopularea materiei organice din sol și a organismelor care ajută la stabilirea și creșterea mai bună a plantelor și reintroducerea speciilor selectate;
- Dezvoltarea infrastructurilor verzi și susținerea biodiversității și protejarea naturii în așezările umane, inclusiv prin: ecologizarea acoperișurilor și fațadelor, grădinărit,

promovarea soluțiilor ecologice pentru înlocuirea pesticidelor și erbicidelor în zonele urbane etc.;

- Dezvoltarea zonelor verzi, inclusiv conexiunile dintre spațiile verzi (parcuri urbane, facilități sportive verzi, păduri, verdeață pe malul râului);
- Creșterea gradului de conștientizare cu privire la beneficiile spațiilor verzi, inclusiv în zonele urbane, încurajarea acțiunilor locale pentru așezări mai verzi și reabilitarea zonelor dezafectate, promovarea schimbărilor comportamentale în ceea ce privește îmbunătățirea protecției și conservării naturii și a biodiversității și reducerea poluării;
- Îmbunătățirea controlului poluării prin sprijinirea investițiilor în monitorizarea și colectarea de date privind poluarea aerului, a solului și a apei, în special în zonele urbane, inclusiv prin crearea de instrumente pentru măsurarea calității aerului, solului și apei și furnizarea de date în timp real (de exemplu, rețele de senzori, aplicații și platforme care să permită raportarea către public).

Toate proiectele vor trebui să demonstreze relevanța pentru zona transfrontalieră și să contribuie la documentele strategice naționale și UE, în special la Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030 și la Planul UE de restaurare a naturii¹⁴. Proiectele ar trebui să contribuie la îmbunătățirea întregii zone a programului și ar trebui să se concentreze, de asemenea, pe obiectivele Pactului Verde în ceea ce privește sprijinirea conservării biodiversității, apărarea ariilor protejate și promovarea spațiilor urbane verzi.

Această abordare va fi implementată prin apeluri țintite/ periodice de propuneri și este complementară strategiilor naționale și programelor operaționale de bază din cele două țări.

Proiectele ar trebui dezvoltate în comun de autoritățile publice competente și alți actori relevanți și actori de pe ambele părți ale frontierei și ar trebui să fie în conformitate cu documentele strategice naționale și regionale și locale respective. Pentru a asigura demarcarea și complementaritatea cu alte programe și proiecte de mediu, precum și pentru a garanta o valoare adăugată și o calitate mai ridicată a operațiunilor finanțate, instituțiile / organismele competente din România și Bulgaria vor fi implicate activ în pregătirea ghidurilor apelurilor de proiecte și vor fi puternic recomandați în procesul de selecție.

Activitățile planificate vor contribui la aria prioritară SUERD „Conservarea biodiversității, a peisajelor și a calității aerului și solurilor” (AP6), în special prin prevenirea deteriorării speciilor și habitatelor. De asemenea, susțin aria prioritară 10 SUERD (AP 10) prin sprijinirea acțiunilor de consolidare a capacității, a schimbului de informații și a coordonării între părțile interesate relevante de peste graniță.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, deoarece nu se așteaptă să aibă un impact negativ semnificativ asupra mediului datorită naturii lor.

Intervențiile vor urmări îmbunătățirea accesului persoanelor cu dizabilități atât la infrastructura verde care urmează a fi dezvoltată, cât și la patrimoniul natural. Mai mult, intervențiile vor avea în vedere accesul în condiții de egalitate și nediscriminare la toate produsele de informare și comunicare, inclusiv activități de conștientizare și activități care vizează promovarea protecției biodiversității.

Dezvoltarea durabilă este, de asemenea, esențială pentru acest OS. Acest lucru va fi asigurat în mod direct prin toate intervențiile care vizează reducerea poluării, dezvoltarea infrastructurii verzi și creșterea conservării biodiversității. În timp ce prin prioritizarea

¹⁴ [EUR-Lex - 52020DC0380 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

reducerii poluării, OS se va concentra pe îmbunătățirea controlului poluării, prin prioritizarea dezvoltării infrastructurii verzi urmează să fie îmbunătățite condițiile de mediu, alături de sănătatea și viața cetățenilor.

OS va contribui în mod direct la ODD 15 - având ca scop protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemului regiunii, dezvoltarea zonelor verzi și stoparea și inversarea degradării terenurilor și pierderea biodiversității.

2.2.2.2. Indicatori

Tabelul 2: Indicatori de rezultat - de actualizat

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	Reper (2024)	Ținta finală (2029)
O regiune mai verde	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	RCO 84	Acțiuni pilot dezvoltate în comun și implementate în proiecte	Acțiune pilot	0	16
O regiune mai verde	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	RCO 87	Organizații care cooperează peste granițe	Organizații	0	32

Tabelul 3: Indicatori de realizare - de actualizat

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	De bază	An de referință	Ținta finală (2029)	Sursa datelor	Comentarii
O regiune mai verde	2.7 Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	RCR 84	Organizații care cooperează peste granițe finalizarea proiectului	Număr	0	2021	8	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	
O regiune mai verde	2.7 Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	RCR104	Soluții preluate sau extinse de organizații	Soluții	0	2021	4	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	

2.2.2.3. Grupurile țintă principale

Trimitere: Articol 17(4)(e)(iii), Articol 17(9)(c)(iv)

Grupurile țintă sunt definite ca indivizi și / sau organizații care beneficiază de activitățile desfășurate cu sprijinul programului și de rezultatele acestor activități. Grupurile țintă nu sunt neapărat implicate direct în activități. Ele includ:

- Instituțiile din sectorul public și autoritățile locale - factorii de decizie și planificatorii de politici publice, inclusiv autoritățile locale se află în centrul intervențiilor sprijinite, având în vedere mandatul și capacitatea lor de a promova și implementa activități în domeniul protecției și conservării naturii, biodiversității și infrastructurii verzi.
- ONG - urile cu activități relevante vor fi, de asemenea, vizate, având în vedere capacitatea și puterea lor de a influența atât agenda de politici publice, cât și de a mobiliza angajamentul civic.
- Universitățile și mediul academic din sectoarele relevante vor fi vizate, având în vedere rolul lor în generarea de cunoștințe și expertiză. Sprijinul le va permite să își împărtășească cunoștințele, să contribuie la îmbunătățirea elaborării politicilor publice, extinderea rețelelor și, de asemenea, să îmbunătățească livrarea propriei activități prin accesarea informațiilor și practicii la fața locului.
- Populația zonei transfrontaliere - oamenii și comunitățile vor fi mai bine informați și educați în ceea ce privește protejarea mediului și adoptarea unor practici și stiluri de viață mai ecologice.
- Întreprinderile locale vor fi, de asemenea, vizate de proiecte, permițându-le să adopte practici și cicluri de producție mai sigure și mai durabile.
- Autorități locale

2.2.2.4. Teritoriile specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a investițiilor teritoriale integrate (ITI), a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC) sau a altor instrumente teritoriale

Trimitere: articolul 17(4)(e)(iv)

Nu se aplică

2.2.2.5. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

Trimitere: articolul 17(4)(e)(v)

Nu se aplică

2.2.2.6. Defalcare orientativă a resurselor programului din partea UE, în funcție de tipul de intervenție

Trimitere: Articolul 17(4)(e)(vi), Articolul 17(9)(c)(v)

Tabelul 4: Dimensiunea 1 - Domeniu de intervenție - care urmează să fie actualizat

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune mai verde	FEDR	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	077 Măsuri privind calitatea aerului și reducerea zgomotului	5,000,000
O regiune mai verde	FEDR	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și	078 Protejarea, restaurarea și utilizarea durabilă a siturilor Natura 2000	5,000,000

		reducerea tuturor formelor de poluare		
O regiune mai verde	FEDR	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	079 Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră	15,000,000
O regiune mai verde	FEDR	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	080 Alte măsuri care vizează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în domeniul conservării și restaurării zonelor naturale cu potențial ridicat de absorbție și stocare a dioxidului carbonului, de exemplu prin reumidificarea mlaștinilor, captarea gazelor provenite din depozitele de deșeuri	3,000,000

Tabelul 5: Dimensiunea 2 - Formă de finanțare

Prioritatea nr.	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune mai verde	FEDR	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	01 Grant	28,000,000

Tabelul 6: Dimensiunea 3 - Mecanism de punere în practică teritorial și concentrare teritorială

Prioritatea nr.	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune mai verde	FEDR	2.7. Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	48 Altele în afara OP5: Fără direcționare teritorială	28,000,000

2.3. Prioritatea 3: O regiune educată

2.3.1. Obiectiv specific: 4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

2.3.1.1. Tipuri de activități conexe și contribuția prevăzută a acestora la obiectivele specifice, la strategiile macroregionale și strategiile bazinului maritim, după caz

Datele privind educația indică o performanță relativ slabă pe ambele părți ale frontierei, cu mult sub media UE (atât la învățământul de bază și învățământul superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții). Condițiile geografice și izolarea au împiedicat, de asemenea, comunitățile locale să dezvolte legături strânse, inclusiv atunci când este vorba de învățarea limbii vecine. Prin urmare, rata analfabetismului este îngrijorătoare, iar bilingvismul nu este larg răspândit în rândul populației. În plus, zona transfrontalieră a înregistrat în ultimele decenii un număr mare de emigrări de persoane cu calificări educaționale în știință și tehnologie.

Numărul de studenți cu rezultate slabe (15 ani, sondaj PISA, 2018) la matematică, citire și științe este mai mult decât dublu decât media UE (date la nivel de țară). Participarea la învățământul superior este foarte scăzută, doar aproximativ 11% din populație din regiunile României și 20% din regiunile bulgare au studii superioare absolvite, comparativ cu 29% la nivelul UE (Eurostat, date 2020). Ratele NEET (persoane care nu urmează studii, angajare sau formare) sunt mai mari decât media UE (11%) în toate regiunile de graniță RO-BG, cu valori de până la 27% în Severozapaden (BG) și 19,9% în Sud-Est (RO) (Eurostat, date 2020). Participarea la educația și formarea adulților este semnificativ sub media UE de 9,2%, cu valori de aproximativ 1% sau chiar mai mici în regiunile RO-BG (Eurostat, date 2020). Astfel, învățarea pe tot parcursul vieții este foarte scăzută în ambele țări.

Colaborarea este, de asemenea, limitată între părțile interesate cheie din sector la nivel național și local, iar legăturile dintre sistemul de învățământ și sectorul de afaceri sunt slabe, reducând în continuare oportunitățile de îmbunătățire a calității serviciilor de educație și formare și pentru creșterea oportunităților de angajare. Situația este similară de ambele părți ale frontierei.

Pentru a fi mai bine echipați pentru specializarea inteligentă, tranziția industrială și antreprenoriat, sunt necesare mai multe investiții în îmbunătățirea competențelor și mobilitatea angajaților, în raport cu cerințele pieței.

În acest context, acțiunile din cadrul OS 4.2 urmăresc să abordeze provocările sistemice care sunt prezente de ambele părți ale frontierei.

Acțiunile comune (de exemplu, evenimente comune, traininguri, programe de studii, facilități etc.) vor viza reducerea discrepanțelor din zonă și vor facilita dezvoltarea cooperării transfrontaliere între cele două locuri de frontieră.

Următoarele tipuri de activități ar putea fi acceptate (listă neexhaustivă):

- Dezvoltarea unor scheme extinse și structurate de învățare a limbilor străine, ca vector pentru construirea încrederii transfrontaliere, pentru crearea bazei pentru schimburile viitoare și, de asemenea, ca factor de stimulare a ocupării forței de muncă.
- Dezvoltarea de scheme comune de educație și formare transfrontalieră - la fața locului în zonele în care accesibilitatea nu reprezintă o piedică sau online, folosind instrumente și metode de învățare digitale, dacă prezența fizică nu este o opțiune.
- Dezvoltarea de stagii sau plasamente transfrontaliere și programe de schimb de studenți pentru tineri absolvenți/studenți.

- Dezvoltarea de inițiative comune care sprijină educația și învățarea adulților, inclusiv facilitarea mobilității învățării.
- Dezvoltarea de parteneriate între instituțiile de învățământ secundar și superior și întreprinderi, pentru a îmbunătăți orientarea spre piață și aspectul calitativ al educației și pentru a oferi tinerilor studenți posibilitatea de a se forma și/sau studia de cealaltă parte a graniței. Schimburile pe termen lung sunt în special avute în vedere.
- Dezvoltarea de parteneriate între instituțiile de educație și formare și părțile interesate, la toate nivelurile de învățământ (de la început la cel terțiar), pentru a sprijini învățarea reciprocă și schimbul de practici între profesori și formatori de ambele părți ale graniței.
- Dezvoltarea de inițiative și acțiuni comune pentru a sprijini accesul la educație și formare incluzivă de calitate, inclusiv învățarea pe tot parcursul vieții, pentru grupurile vulnerabile sau marginalizate, inclusiv persoanele cu dizabilități, CES („Cerințe/Nevoi educaționale speciale” este o definiție legală și se referă la copiii cu probleme de învățare sau dizabilități care le îngreunează învățarea față de majoritatea copiilor de aceeași vârstă), grupul de etnie romă etc.
- Măsuri comune pentru îmbunătățirea legăturii dintre piața muncii și sistemul de educație și formare.
- Investiții în infrastructura unităților educaționale (de exemplu, spații de învățare precum săli de clasă, laboratoare, biblioteci, ateliere de sport, săli de sport, spații de învățare în aer liber dar și alte facilități) pentru toate nivelurile de învățământ și activități educaționale (inclusiv remedial și after-school), formare tehnică și profesională și pentru învățarea pe tot parcursul vieții, etc.; atenție specială va fi acordată promovării învățării accesibile și incluzive pentru toate persoanele.
- Investiții în asigurarea dotării corespunzătoare a facilităților de învățare în comun cu accent pe digitalizare: echipamente, instrumente etc., în special cele care sprijină dezvoltarea abilităților practice și/sau digitale și învățarea la distanță, precum computere, echipamente de videoconferință/ educație la distanță, învățarea prin intermediul VR etc.

Aplicarea fondului pentru proiecte mici ca posibil instrument de susținere a proiectelor cu volum financiar limitat, va fi analizat de structurile programului în etapa de implementare, în funcție de evoluția programului.

Toate activitățile prevăzute în acest obiectiv specific vor avea ca scop îmbunătățirea serviciilor de educație și formare în corelație cu toate sectoarele economice și părțile interesate vizate în celelalte OP, precum și cu nevoile lor de formare și ar trebui dezvoltate în comun. De asemenea, proiectele trebuie să promoveze și să intensifice cooperarea dintre cele două părți ale graniței.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, deoarece nu se așteaptă să aibă un impact negativ semnificativ asupra mediului datorită naturii lor.

Acțiunile sprijinite vor contribui la prioritatea 9 a SUERD, în special la *acțiunea 6 Cunoștințe relevante și de înaltă calitate, abilități și competențe și acțiunea 7. Învățarea pe tot parcursul vieții și mobilitatea învățării* prin sprijinirea mobilității elevilor și profesorilor, precum și a parteneriatelor între școli și instituții de învățământ, reducând nivelurile scăzute ale abilităților de bază, precum limbajul, alfabetizarea, matematica, știința și alfabetizarea digitală,

consolidarea competențelor transversale și cheie, în special a antreprenoriatului și a competențelor lingvistice, adresând dezvoltarea competențelor digitale, inclusiv a competențelor în domeniul mass media, la toate nivelurile de învățare.

Dezvoltarea oricăror scheme și inițiative de învățare și educație va fi adaptată tuturor grupurilor vulnerabile care ar putea beneficia de acestea (de exemplu, nevăzători sau persoane cu mobilitate redusă). De asemenea, inițiativele comune care vor fi dezvoltate vor asigura includerea adecvată a grupurilor vulnerabile și marginalizate, precum și a persoanelor cu dizabilități și nevoi educaționale speciale și a minorităților etnice, în activitățile avute în vedere. Intervențiile vor acorda o atenție deosebită adaptării infrastructurii educaționale pentru persoanele cu dizabilități, prin măsuri precum: asigurarea rampelor de acces, marcarea căilor de acces, adaptarea spațiului de învățare pentru a facilita accesul și funcționalitatea persoanelor cu dizabilități, asigurarea accesului la toalete și săli de clasă.

Toate schemele și inițiativele de învățare și educație care urmează să fie dezvoltate și implementate în cadrul acestui OS vor trebui să contribuie la dezvoltarea durabilă, prin furnizarea de conținut care promovează dezvoltarea durabilă. În acest sens, potențialii beneficiari vor fi încurajați să includă în conținutul schemelor de învățare și educație materiale legate de principiul dezvoltării durabile și să promoveze „competențe verzi”. Mai mult, intervențiile vor trebui să asigure utilizarea eficientă a resurselor și utilizarea materialelor etichetate ca produse verzi.

OS va contribui în mod direct la ODD 4 - având ca scop asigurarea unei educații incluzive și echitabile de calitate și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți cetățenii din regiunea transfrontalieră.

2.3.1.2. Indicatori

Tabelul 2: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	Reper (2024)	Ținta finală (2029)
2. O regiune educată	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	RCO85	Participări la planuri comune de formare	Număr	0	2,600
2. O regiune educată	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	RCO87	Organizații care cooperează peste granițe	Număr	0	33

Tabelul 3: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	De bază	An de referință	Ținta finală (2029)	Sursa datelor	Comentarii
2. O regiune educată	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	RCR81	Finalizarea planurilor comune de formare	Participanți	0	2021	1,560	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	
2. O regiune educată	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	RCR84	Organizații care cooperează peste granițe după finalizarea proiectului	Număr	0	2021	8	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	

2.3.1.3. Grupurile țintă principale

Trimitere: articolul 17(4)(e)(iii), articolul 17(9)(c)(iv)

Grupurile țintă prevăzute de această prioritate sunt:

- Copii înscriși în învățământul preșcolar;
- Elevii, studenții la toate nivelurile de educație;
- Profesori, formatori, manageri și personal auxiliar din instituțiile de învățământ și formare;
- Angajați, în special tineri;
- IMM - uri;
- Autorități locale.

2.3.1.4. Teritoriile specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a investițiilor teritoriale integrate (ITI), a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC) sau a altor instrumente teritoriale

Trimitere: articolul 17(4)(e)(iv)

37 Alte OP5 teritoriale: Alte tipuri de teritorii vizate

2.3.1.5. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

Trimitere: articolul 17(4)(e)(v))

Nu se aplică

2.3.1.6. Defalcare orientativă a resurselor programului din partea UE, în funcție de tipul de intervenție

Trimitere: articolul 17(4)(e)(vi), articolul 17(9)(c)(v)

Tabelul 4: Dimensiunea 1 - Domeniu de intervenție

Prioritatea nr.	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune educată	FEDR	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	122 Infrastructuri pentru învățământul primar și secundar	2,000,000
O regiune educată	FEDR	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	123 Infrastructuri pentru învățământul terțiar	2,000,000
O regiune educată	FEDR	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	124 Infrastructuri pentru educație și formare profesională și pentru educația adulților	2,000,000
O regiune educată	FEDR	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	149 Sprijin pentru învățământul primar și secundar (cu excepția infrastructurilor)	2,000,000
O regiune educată	FEDR	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	150 Sprijin pentru învățământul terțiar (cu excepția infrastructurilor)	2,000,000
O regiune educată	FEDR	4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	151 Sprijinul pentru educația adulților (cu excepția infrastructurilor)	2,000,000

Tabelul 5: Dimensiunea 2 - Formă de finanțare

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune educată	FEDR	4 2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	01 Grant	12,000,000

Tabelul 6: Dimensiunea 3 - Mecanism de punere în practică teritorial și concentrare teritorială

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune educată	FEDR	4 2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	37. Alte OP5 teritoriale: Alte tipuri de teritorii vizate	12,000,000

2.4. Prioritatea 4: O regiune integrată

2.4.1. Obiectiv specific: 5.2 Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane.

2.4.1.1. Tipuri de activități conexe și contribuția prevăzută a acestora la obiectivele specifice, la strategiile macroregionale și strategiile bazinului maritim, după

O strategie integrată de dezvoltare teritorială va fi dezvoltată de către părțile interesate relevante din zonă în termen de cel mult 18 luni de la adoptarea programului de către CE.

Pentru a reflecta acest lucru și a surprinde caracterul integrat al strategiei, ruta ciclistă Eurovelo 6 va servi ca element de legătură, aducând coerență și un singur obiectiv: dezvoltarea zonei de frontieră prin intervenții în mai multe sectoare (dezvoltarea infrastructurii și a facilităților auxiliare necesare, măsuri legate de siguranță, cazare, zone de servit mâncare, băutură și odihnă). **Majoritatea tipurilor indicative de acțiuni propuse pot fi implementate și de IMM-uri, inclusiv de microîntreprinderi.** Construirea rezilienței economiei locale este esențială pentru dezvoltarea durabilă a zonei și pentru creșterea competitivității acesteia.

Este luată în considerare o abordare teritorială integrată multi-tematică și intersectorială bazată pe următoarele elemente:

1. Dezvoltarea traseului de ciclism Eurovelo 6, care este coloana vertebrală a abordării integrate a diversificării economice în zona programului.

Traseul de ciclism are un potențial semnificativ de a atrage noi vizitatori în întreaga zonă. Poate fi, de asemenea, utilizat pentru a crea și a consolida un brand pentru regiune, nu numai pentru litoral sau fluviu, ci ca patrimoniu holistic / eco-destinație.

Sunt avute în vedere intervenții atât asupra traseului principal - linia principală EuroVelo Route 6 - de-a lungul fluviului Dunărea, atât în România, cât și în Bulgaria și rețeaua în ansamblu - sunt prevăzute rute secundare care duc în interiorul zonei de frontieră către diferite obiective culturale și turistice.

Următoarele tipuri de acțiuni ar putea fi sprijinite (listă neexhaustivă):

- Dezvoltarea infrastructurii necesare ciclismului, inclusiv măsuri de siguranță, puncte de prim ajutor și servicii, semnalizare etc. Se va acorda prioritate proiectelor care asigură conexiunea cu atracțiile turistice - situri de patrimoniu cultural, natural și cu alte

mijloace de transport. Infrastructura conectată (inclusiv noi, reconstrucții sau modernizarea secțiunilor de drum relevante) este, de asemenea, luată în considerare în cazuri justificate în mod corespunzător și în conformitate cu lista operațiunilor;

- Asigurarea siguranței rutiere pentru secțiunile care se suprapun pe traseul EuroVelo, în vederea respectării standardelor legate de sistemele de semnalizare a traficului și / sau dezvoltarea suplimentară a infrastructurii dedicate bicicliștilor și pietonilor, cum ar fi tunelurile, ocolirile, podurile, pasarele și piste pentru ciclism protejate;
- Asigurarea de conexiuni eficiente cu, și acces la și de la, alte mijloace de transport, inclusiv porturi și gări - adaptarea infrastructurii;
- Asigurarea disponibilității transportului public în conexiune cu traseul de ciclism;
- Asigurarea de servicii adecvate de-a lungul Traseului EuroVelo, cum ar fi: cazare, mâncare, băutură și zone de odihnă și recreere, servicii inclusiv Bike Pit-Stops, informații, oferte rezervabile, alte servicii de asistență;
- Asigurarea comunicării și informațiilor, online și de-a lungul traseului, inclusiv aplicații mobile / digitale pentru bicicliști etc.

Sunt, de asemenea, avute în vedere măsuri "soft", cum ar fi campanii de promovare a transportului ecologic și nemotorizat și/sau publicitate pentru ruta EuroVelo 6, ca măsuri de sprijin.

2. Sprijinirea activităților turistice, sectoare conectate și industrii

Acțiunile vor fi finanțate pentru a completa și extinde oferta existentă și pentru a spori atractivitatea regiunii de-a lungul traseului EuroVelo 6, prin valorificarea patrimoniului natural și cultural disponibil și a atracțiilor turistice. Întreprinderile mici, familiale și locale - IMM-urile sunt, de asemenea, vizate în mod special.

Având în vedere caracterul regiunii, se preconizează dezvoltarea următoarelor tipuri de turism: cultural și istoric, de agrement, religios, agroturism, eco-turism, culinar și enoturism, turism genealogic, turism sportiv.

Următoarele tipuri de activități ar putea fi acceptate (listă neexhaustivă):

- Investiții în competitivitatea economică a întreprinderilor locale, inclusiv, dar fără a se limita la: construirea / modernizarea facilităților de producție; furnizarea de echipamente relevante; adoptarea tehnologiilor digitale etc.;
- Amenajarea de situri naturale de uz economic: trasee / căi, eliminarea deșeurilor, securitate, semnalizare, locuri de campare, alte atracții în aer liber etc.;
- Sprijinirea siturilor cu potențial turistic: construcții, modernizare / restaurare de castele, cetăți, biserici, mănăstiri, palate, situri arheologice, muzee private/publice, biblioteci, colecții/galerii de artă, locuri de expoziție, crame, ferme agricole (de exemplu, ferme de lavandă/câmpuri; ferme/câmpuri de trandafiri, fabrici tradiționale de ulei, stâne), parcuri de aventură, atracții în aer liber etc.;
- Crearea de produse și servicii de patrimoniu istoric, natural și cultural comun, extinderea și îmbunătățirea serviciilor, vizarea de noi piețe și crearea de locuri de muncă în zona transfrontalieră, inclusiv prin înființarea de magazine la fața locului și on-line, în special pentru produsele tradiționale/locale (mâncare locală, pâine, vin, brânză, trandafir, lavandă, miere etc.) inclusiv infrastructura turistică aferentă, accesul și legăturile către obiectivele turistice;

- Sprijin pentru actorii locali și regionali pentru valorificarea obiectivelor / siturilor / experiențelor turistice cu potențial, inclusiv prin crearea unor trasee turistice durabile sau prin dezvoltarea de etichete de calitate pentru excelență în servicii, promovarea și comercializarea ofertei turistice etc. Sunt, de asemenea încurajate valorificarea tendințelor social media de exemplu „Insta-turism”;
- Pregătirea personalului, în special abilitățile digitale.

3. Sprijin pentru implementarea strategiei teritoriale integrate

Următoarele tipuri de acțiuni ar putea fi susținute (listă non-exhaustivă):

- Dezvoltarea capacității părților interesate de a implementa strategia teritorială integrată;
- Sprijin pentru implementarea și monitorizarea strategiei teritoriale integrate.

Proiectele trebuie să demonstreze legătura și contribuția la strategia teritorială integrată, precum și la dezvoltarea rutei EuroVelo 6 și a sectoarelor economice prezente în zona transfrontalieră. De asemenea, trebuie să aibă o dimensiune transfrontalieră clară.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, deoarece nu se așteaptă să aibă un impact negativ semnificativ asupra mediului datorită naturii lor.

Programul va promova durabilitatea rezultatelor proiectului, în conformitate cu prevederile UE. În ceea ce privește IMM-urile, există un risc, deoarece capacitatea financiară a acestora poate scădea, dacă o criză economică va urma crizei medicale COVID-19. De asemenea, IMM-urile din zonă nu au experiență în realizarea proiectelor de cooperare transfrontalieră la granița România-Bulgaria. Acest lucru le poate limita capacitatea de a asigura durabilitatea operațiunii. Cu toate acestea, autoritățile programului vor sprijini acest tip de parteneri prin acordarea de avansuri plătite și prin adoptarea unei abordări flexibile și de sprijin în timpul implementării. De asemenea, programul va analiza posibilitatea de a utiliza flexibilitatea oferită de regulament pentru a reduce perioada de durabilitate la 3 ani în cazurile care privesc menținerea investițiilor sau a locurilor de muncă create de IMM-uri. Decizia finală va fi luată de Comitetul de Monitorizare a Programului.

Activitățile planificate vor contribui la SUERD, dezvoltând regiunea ca o destinație turistică europeană importantă și stabilind Dunărea ca un traseu transnațional cultural și natural turistic. Programul va viza, de asemenea, dezvoltarea formelor durabile de turism și soluții de mobilitate durabilă de-a lungul regiunii Dunării, promovând dezvoltarea de produse de calitate, infrastructură și forme inovatoare de turism și cultură prin sprijinirea directă al IMM-urilor și parteneriatelor public-privat. Prin toate aceste obiective, programul va contribui la prioritatea AP3.

Toate intervențiile vor include măsuri de adaptare a infrastructurii publice la nevoile persoanelor cu dizabilități, prin: furnizarea de rampe de acces și asigurarea măsurilor obligatorii de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități și pentru a răspunde nevoilor lor individuale.

Acest OS va contribui la dezvoltarea durabilă prin plasarea traseului de ciclism Eurovelo 6 în centrul abordării integrate a regiunii privind diversificarea economică și promovarea transportului ecologic și nemotorizat și a ecoturismului.

OS va contribui direct la ODD 8 - care urmărește promovarea creșterii economice incluzive și durabile în regiune, care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale.

3.1.1.1. Indicatori

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	UM	Reper (2024)	Ținta finală (2029)
PO5. O regiune integrată	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	RCO58	Sprajin pentru infrastructura dedicată ciclismului	Km	0	200
PO5. O regiune integrată	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	RCO 77	Numărul de situri culturale și turistice sprijinite	Număr	0	18
PO5. O regiune integrată	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	RCO 87	Organizațiile care cooperează peste granițe (IMM-uri)	Organizații	0	31

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	ID	Indicator	MU	De bază	An de referință	Ținta finală (2029)	Sursa datelor	Comentarii
PO5. O regiune integrată	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	RCR77	Vizitatorii siturilor culturale și turistice susținute	Persoane	0	2021	32,400	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	
PO5. O regiune integrată	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a	RCR 64	Utilizatori anuali ai infrastructurii dedicate ciclismului	Utilizatori	0	2021	5,000	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	

	securității în alte zone decât cele urbane								
PO5. O regiune integrată	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	RCR84	Organizații care cooperează peste granițe după finalizarea proiectului (referitor la IMM-uri)	Organizații	0	2021	7	Sistem de monitorizare AM (rapoarte de proiect)	

3.1.1.2. Grupurile țintă principale

Trimitere: articolul 17(4)(e)(iii), articolul 17(9)(c)(iv)

Grupurile țintă prevăzute de această prioritate sunt:

- Turiști, în special utilizatorii rutei de ciclism Eurovelo 6;
- Navetiști pe distanțe scurte, care vor avea alternative la transportul public sau la mașinile personale;
- Persoanele în căutare de locuri de muncă care vor întâmpina mai multe oportunități de muncă;
- Populația locală care va beneficia de facilități culturale îmbunătățite și mai multe oportunități de agrement;
- Afaceri locale;
- Administrațiile publice locale, care vor beneficia de creșterea veniturilor;
- Autorități locale.

3.1.1.3. Teritoriile specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a investițiilor teritoriale integrate (ITI), a dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC) sau a altor instrumente teritoriale

Trimitere:

articolul 17(4)(e)(iv)

Scopul Interreg VI-A România-Bulgaria este de a consolida coeziunea și cooperarea între actorii politicii regionale de pe teritoriul programului. Investițiile direcționate vor spori cooperarea și vor îmbunătăți condițiile de bază pentru dezvoltarea durabilă și rezistentă a economiei regionale, și anume prin sprijinirea turismului durabil, protecția mediului, reducerea riscurilor de mediu, dezvoltarea capitalului uman și asistarea afacerilor locale.

În timp ce regiunea împărtășește numeroase caracteristici comune în ceea ce privește geografia, demografia și economia, diversitatea locală în ceea ce privește vulnerabilitățile și oportunitățile este, de asemenea, semnificativă, necesitând o abordare bazată pe locul de desfășurare, pentru a oferi comunităților locale mijloacele de a proiecta și implementa măsurile care răspund mai bine nevoilor lor specifice.

Având în vedere *Border Orientation Paper*, ținând cont de rezultatele analizei teritoriale și pe baza consultărilor ample cu părțile interesate locale de ambele părți ale graniței, a devenit evident că intervenții precum sprijinirea afacerilor locale și dezvoltarea oportunităților turistice sunt priorități comune care ar putea oferi rezultate mai bune dacă sunt implementate într-o manieră coerentă și integrată în zona programului. Mai mult, părțile interesate* au identificat dezvoltarea Rutei Eurovelo 6 ca o potențială resursă pentru atragerea turiștilor în zona RO-BG și au considerat-o o prioritate semnificativă pentru program, având în vedere că tronsonul RO-BG al traseului este cel mai puțin dezvoltat din întregul traseu (*pe baza consultărilor directe și a sondajului efectuat în zonă în faza de programare).

Ca atare, Grupul de Lucru Comun pentru Planificare Strategică și Programare a decis (prin Decizia nr. 4/16.09.2020) ca Programul Interreg VI-A România-Bulgaria să finanțeze PO 5.2. și că implementarea prezentei PO se va face printr-o strategie teritorială integrată, concepută de părțile interesate relevante din zonă.

Strategia teritorială integrată va permite armonizarea spațială a politicilor sectoriale (turism, sprijinire a afacerilor, conectivitate, protecția și promovarea patrimoniului natural și cultural etc.) și ar permite o abordare a dezvoltării mai centrată pe teritoriu, fiind totodată încorporată în cadrul organizatoric, contextul juridic, economic și social al zonei.

Scopul principal al strategiei este de a asigura dezvoltarea zonei prin stimularea patrimoniului turistic și cultural, interconectat cu toate domeniile socioeconomice conexe, precum: infrastructura turistică și culturală, mediul, resursele umane și sistemul de educație, dezvoltarea afacerilor, accesibilitatea etc. "Coloana vertebrală" a strategiei, integrând toate aceste domenii, este dezvoltarea Rutei Euro Velo 6.

Strategia teritorială integrată va acoperi zona străbătută de Traseul Euro Velo 6 și teritoriul adiacent, care se suprapune aproape întregii zone de program, respectiv județele din sudul României (Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța) și șapte districte din partea de nord a Bulgariei (Vidin, Vratsa, Montana, Veliko Tarnovo, Pleven, Ruse, Silistra). Euro Velo 6 intră în zona de program în Mehedinți și Vidin, merge pe ambele maluri ale Dunării până la Silista și Calărași, iar apoi, prin Constanța până la Marea Neagră. Chiar dacă districtul Dobrich nu este traversat de Traseul Euro Velo 6, acesta reprezintă un teritoriu adiacent important, cu un mare potențial de a face zona atractivă pentru utilizatorii Euro Velo 6. De asemenea, ar putea fi avută în vedere dezvoltarea unor trasee secundare de ciclism în Dobrich și în partea de sud a Constanței care ar putea lega litoralul Mării Negre de linia principală a Rutei Euro Velo 6.

Se preconizează a fi susținute legături secundare ale liniilor de biciclete (rețea cuprinzătoare), deoarece acestea ies din linia principală EuroVelo Route 6 (linia de bază) și conduc la diferite obiective culturale și turistice, asigurând legătura vitală cu traseul principal de ciclism.

În vederea dezvoltării acestei strategii, a fost înființat un Comitet Strategic, care cuprinde actori relevanți de pe ambele părți ale graniței, și anume: autorități locale și regionale, ONG-uri și reprezentanți ai domeniilor socio-economice legate de dezvoltarea Euro Velo 6.

O parte dintre aceștia au fost identificați ca actori relevanți din zonă, iar alții au fost selectați printr-un proces transparent, printr-un apel deschis către toate părțile interesate, urmând procedurile naționale respective (<https://interregviarobg.eu/en/join-us-in>) -consiliul-de-strategie-responsabil-cu-elaborarea-strategiei-teritoriale-integrate-pentru-obiectiv-politic-5-a-europene-mai-apropiata-de-cetateni). Compoziția instituțională a Comitetului este disponibilă pe site-ul programului.

Principalele responsabilități ale Comitetului Strategic sunt:

- dezvoltarea strategiei teritoriale integrate, pornind de la principalele nevoi din regiune corelate cu obiective și indicatori clari și măsurabili. La selectarea indicatorilor de strategie, se va lua în considerare contribuția acestora la indicatorii specifici programului. Obiectivele pot fi mai largi decât obiectivele Programului, iar strategia poate oferi o viziune larg împărtășită pentru dezvoltarea viitoare a regiunii.
- identificarea listei proiectelor care contribuie la realizarea obiectivelor strategiei, care ar trebui să fie în concordanță cu obiectivele Programului.
- selectarea proiectelor care vor fi incluse în strategie. Criteriile clare de selecție vor fi luate în considerare de către CS atunci când propune proiectele din cadrul strategiei, cum ar fi: proiectele sunt în conformitate cu strategia și cu obiectivele programului (PO 5, ii), proiectele sunt în conformitate cu tipurile de acțiuni propuse prin Program, proiectele respectă cerințele programului privind eligibilitatea, legalitatea, regularitatea și buna gestiune financiară.
- să implice părțile interesate într-o manieră deschisă și productivă în timpul pregătirii strategiei și să comunice rezultatele.
- asigura implementarea și monitorizarea Strategiei.

Autoritatea de Management și Secretariatul Comun au responsabilitatea de a contracta operațiunile și de a le monitoriza pe perioada de implementare.

În urma aprobării Strategiei de către Comitetul Strategic, Comitetul de Monitorizare va evalua strategia pentru a determina dacă aceasta este în conformitate cu Strategia Programului pentru Obiectivul de Politică 5 și dacă este conformă cu prevederile aplicabile ale Reglementărilor Europene referitoare la strategii teritoriale.

Până în acest moment, delimitarea completă a traseului EuroVelo6 nu este finalizată, astfel, sarcina principală a strategiei teritoriale ar fi trasarea traseului exact, identificarea zonei acoperite de EuroVelo 6 și a teritoriului adiacent cu potențial ridicat de dezvoltare a atractivitatea regiunii și să identifice acțiuni și proiecte de dezvoltare a acestei zone.

Mai mult, o mare atenție va fi acordată complementarității cu alte instrumente care sprijină dezvoltarea Rutei Euro Velo 6 (de exemplu, Planul de Redresare și Reziliență al României).

Pentru a nu periclita implementarea Programului, versiunea finală a strategiei de dezvoltare teritorială trebuie să fie gata și trimisă spre aprobare Comitetului de Monitorizare în termen de 18 luni de la aprobarea programului.

3.1.1.4. Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

Trimitere: articolul 17(4)(e)(v)

Nu se aplică

3.1.1.5. Defalcare orientativă a resurselor programului din partea UE, în funcție de tipul

Trimitere: articolul 17(4)(e)(vi), articolul 17(9)(c)(v)

Tabelul 4: Dimensiunea 1 - Domeniu de intervenție

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
O regiune integrată	FEDR	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	083 Infrastructuri pentru bicicliști	18,000,000
O regiune integrată	FEDR	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	169 Inițiative privind dezvoltarea teritorială, inclusiv pregătirea strategiilor teritoriale	2,000,000
O regiune integrată	FEDR	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	165 Protejarea, dezvoltarea și promovarea activelor turistice publice și a serviciilor turistice	13,000,000
O regiune integrată	FEDR	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	166 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și a serviciilor culturale	9,000,000
O regiune integrată	FEDR	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	167 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural și a ecoturismului în afara siturilor Natura 2000	5,000,000
O regiune integrată	FEDR	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	021 Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive	5,000,000

Tabelul 5: Dimensiunea 2 - Formă de finanțare

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
0 regiune integrată	FEDR	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	01 Grant	52,000,000

Tabelul 6: Dimensiunea 3 - Mecanism de punere în practică teritorial și concentrare teritorială

Prioritatea nr	Fond	Obiectiv specific	Cod	Suma (EUR)
0 regiune integrată	FEDR	5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	37. Alte OP5 teritoriale: Alte tipuri de teritorii vizate	52,000,000

3. Plan financiar

Trimitere: punct (f) din Articol 17(3)

3.1 Credite financiare pe an

Trimitere: punct (g)(i) din Articol 17(3), punctele (a) și (d) din Articol 17(4)

Tabel 7

Fond	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
FEDR (Obiectivul de cooperare teritorială)	0	27,930,292	28,378,935	28,836,554	29,303,320	24,281,338	24,766,962	163,497,401
Total	0	27,930,292	28,378,935	28,836,554	29,303,320	24,281,338	24,766,962	163,497,401

3.2 Total credite financiare pe fond și cofinanțare națională

Trimitere: punct (f)(ii) din Articol 17(3), punctele (a) și (d) din Articol 17(4)

Tabel 8

Obiectivul politicii Nr	Prioritatea	Fond (după caz)	Baza de calcul Sprijinul UE (cost total eligibil sau contribuție publică)	Contribuție UE (a)=(a1)+(a2)	Defalcare orientativă a contribuției UE		Contribuție națională (b)=(c)+(d)	Defalcare orientativă a omologului național		Total (e)=(a)+(b)	Rata de cofinanțare (f)=(a)/(e)	Contribuții din țările terte (pentru informații)
					fără AT în conformitate cu articolul 27 alineatul (1) litera (a1)	pentru AT în conformitate cu articolul 27 alineatul (1) (a2)		National public (c)	National privat (d)			
PO 3	Prioritatea 1	ERDF	total	21,400,000	20,000,000	1,400,000	5,753,846	5,653,846	100,000	27,153,846	78.81%	0
PO 2	Prioritatea 2	ERDF	total	73,617,401	68,801,309	4,816,092	19,793,607	19,449,601	344,007	93,411,008	78.81%	0
PO 4	Prioritatea 3	ERDF	total	12,840,000	12,000,000	840,000	3,452,308	3,392,308	60,000	16,292,308	78.81%	0
PO 5	Prioritatea 4	ERDF	total	55,640,000	52,000,000	3,640,000	14,960,000	14,700,000	260,000	70,600,000	78.81%	0
TOTAL				163,497,401	152,801,309	10,696,092	43,959,761	43,195,755	764,007	207,457,162	78.81%	0

4. Acțiuni întreprinse pentru a implica partenerii relevanți de program în pregătirea programului Interreg și rolul acelor parteneri de program în implementare, monitorizare și evaluare

Trimitere: punct (g) din Articol 17(3)

Potrivit art.8 din Regulamentul de stabilire a dispozițiilor comune, fiecare stat membru va organiza un parteneriat cu autoritățile regionale și locale competente, în conformitate cu principiul subsidiarității, pentru a implica acești parteneri pe parcursul pregătirii și implementării programului.

Procesul de consultare a fost conceput pentru a surprinde viziunea părților interesate cu privire la provocările și nevoile zonei transfrontaliere, pentru a conveni asupra prioritizării strategice a politicii și a obiectivelor specifice și pentru a le implica în definirea rezultatelor care trebuie atinse în cadrul fiecărei axe prioritare și intervențiile strategice care urmează să fie implementate în acest sens. Părțile transfrontaliere relevante au fost implicate pe parcursul întregului proces de pregătire a programului, pentru a asigura rezultate utile și a satisface cerințele acestora. Acest lucru a fost realizat prin diverse activități de consultare, organizate în diferite faze ale procesului de dezvoltare a programului.

Atât în elaborarea analizei teritoriale, cât și în elaborarea programului, procesul de consultare cu partenerii a fost planificat în strânsă corelație cu graficul principalelor secțiuni ale programului, astfel încât consultările să ofere feedback în timp util.

Cartografierea părților interesate a fost utilizată pentru a determina o listă a părților interesate cheie, asigurând participarea tuturor categoriilor relevante. Această abordare a urmat trei pași: identificarea grupurilor relevante pe baza nivelului lor potențial de „interes” și „influență” legat de dezvoltarea și cooperarea teritorială de-a lungul frontierei RO-BG; oferirea unei imagini clare și cuprinzătoare a intereselor, importanței și implicării părților interesate; și dezvoltarea unei strategii pentru mobilizarea și susținerea participării efective a părților interesate pe parcursul implementării proiectului.

1. Configurarea GLC

La nivel de program a fost înființat un Grup de lucru comun pentru planificare și programare strategică (GLC). Acesta este compus din membri din România și Bulgaria, precum și din observatori din ambele țări. Membrii săi includ MA, AN, ministere și agenții/consilii de dezvoltare regională și reprezentanți ai ONG-urilor și ai mediului academic. Componenta GLC a fost definită astfel încât să ia în considerare prevederile Codului de conduită privind parteneriatul. În ceea ce privește selecția ONG-urilor și a mediului academic, a fost organizat un proces de selecție transparent, fiind lansată o cerere de propuneri online (<https://interregviarobg.eu/selection-of-ngos-public-institutions-of-higher-education-for-the-joint-working-group-for-planning-and-strategic-programming-for-the-romanian-bulgarian-border-for-the-programming-period-2021-2027> și <https://www.mrrb.bg/bg/pokana-do-yuridicheski-lica-s-nestopanska-cel-za-uchastie-v-rabotna-grupa-za-izrabotvane-na-teritorialna-strategiya-po-programa-interreg-vi-a-rumuniya-bulgariya-2021-2027-g/>). Sarcinile principale ale GLC sunt de a conduce faza de programare și de a asigura calitatea și eficacitatea pregătirii programului.

Atât proiectul documentului de programare, cât și versiunea finală au fost prezentate GLC, iar programul a fost revizuit în consecință după fiecare consultare cu partenerii.

2. Dezvoltarea analizei teritoriale

A fost realizat un sondaj online cu scopul de a colecta opinia părților interesate cu privire la nevoile teritoriale, provocările și prioritățile de investiții, precum și pentru a identifica potențiale idei de proiecte. Chestionarele au fost transmise părților interesate din toate județele/regiunile din zona transfrontalieră, vizând următoarele categorii de respondenți: administrație publică, mediul de afaceri, ONG-uri, universități, organisme de cercetare și dezvoltare și structuri deconcentrate (cultură, mediu, afaceri și economie etc.).

Au fost organizate patru ateliere de lucru ale părților interesate (Giurgiu, Craiova, Vidin, Silistra) care vizează întreaga zonă de frontieră, pentru a discuta și valida primele constatări ale analizei teritoriale. Părțile interesate au fost rugate să prioritizeze obiectivele, furnizând feedback-ul lor cu privire la relevanța percepută a fiecărui obiectiv pentru zona de program. În total, 153 de participanți s-au alăturat atelierelor. 107 dintre participanți au fost din România și 46 din Bulgaria. Evenimentele au reunit 92 de reprezentanți ai autorităților publice, 45 de la Camerele de Comerț și ONG-uri și 11 de la universități și instituții de cercetare și dezvoltare.

Fiecare atelier a constat în discuții despre principalele probleme, provocări, nevoi și oportunități din regiune și despre principalele obiective ale următorului Program. Aceste 2 secțiuni principale au fost precedate de o prezentare a constatărilor sondajului părților interesate și au fost ghidate de rezultatele preliminare ale analizei teritoriale.

De asemenea, au fost organizate două focus grupuri (Pleven și Constanța), care au implicat părțile interesate din întreaga zonă de frontieră în discuții de feedback și evaluare cu privire la viabilitatea selecției obiectivelor și impactul lor teritorial potențial. În total, 44 de participanți s-au alăturat focus-grupurilor. 33 de participanți au fost din România și 11 din Bulgaria. Evenimentele au reunit 27 de reprezentanți ai autorităților publice și 14 ai ONG-urilor și Camerelor de Comerț.

Fiecare focus grup a constat într-o prezentare a constatărilor cheie ale analizei teritoriale, o discuție cu privire la impactul potențial al diferitelor opțiuni strategice pentru Program (pe obiectivul FEDR) și o discuție privind potențialele operațiuni de importanță strategică pentru teritoriul transfrontalier.

3. Dezvoltarea programului

Obiectivele de politică 3, 2, 4 și 5 au fost selectate pentru a fi finanțate de GLC. GLC a decis că numai operațiunile de importanță strategică vor fi finanțate în cadrul PO3 și PO 2 - activități de risc pentru OS 2.4, iar implementarea PO5 se va realiza printr-o strategie teritorială integrată pentru o anumită zonă care ar trebui să fie deținută și implementată de părțile interesate relevante din teritoriul acoperit.

Un apel de idei pentru operațiuni de importanță strategică a fost lansat pe 5 octombrie 2020, privind PO3. Notificări prin e-mail au fost trimise părților interesate relevante de dezvoltarea mobilității transfrontaliere, iar un anunț public a fost distribuit pe site-ul web al programului: <https://interregviarobg.eu/aveti-o-idee-de-proiect-strategic-pentru-imbunatatirea-conectivitatii-transfrontaliere-impartasiti-ne-viziunea-voastra>, precum și pe rețelele de

socializare. Au fost primite peste 50 de idei strategice de proiecte și, în urma procesului de evaluare, a fost selectată o idee de proiect pentru a fi inclusă în Apendicele 3.

Pentru identificarea ideilor strategice pentru PO2 - acțiuni legate de riscuri, a fost efectuat un proces de consultare a părților interesate relevante. În urma acestui proces, au fost selectate 2 idei operațiuni de importanță strategică pentru a fi incluse în Apendicele 3.

În cadrul PO5, Strategia Teritorială Integrată va fi rezultatul unei colaborări între instituțiile publice și ONG-urile relevante care activează în domeniul turismului, ciclism, precum și promovarea și susținerea economiei locale (întreprinderi mici, inclusiv ferme locale, meșteșugari) în zona de frontieră.

Acești parteneri au format un Consiliu Strategic care este responsabil de elaborarea strategiei teritoriale integrate, în termen de 18 luni de la aprobarea Programului, cu accent pe dezvoltarea integrată a regiunii transfrontaliere și pe dezvoltarea rutei Euro Velo 6. Instituțiile publice relevante din ambele țări au fost notificate cu privire la înființarea acestui consiliu și li s-a cerut să numească un reprezentant care să participe activ la acest organism.

De asemenea, a fost lansat un apel care le permite tuturor ONG-urilor interesate să aplice pentru a face parte din Consiliul Strategic. Aplicațiile acestora au fost evaluate pe baza unor criterii de selecție care au fost făcute cunoscute în prealabil. ONG-urile trebuiau să îndeplinească anumite criterii precum: să desfășoare activități relevante în domeniul ciclismului, turismului, advocacy pentru susținerea economiei locale, că au implementat proiecte relevante în domeniu sau că au experiență anterioară în participarea la alte structuri consultative sau decizionale. O primă întâlnire a membrilor a avut loc în iulie 2021 unde s-a discutat despre rolul și responsabilitățile fiecărei structuri implicate în program.

Prima schiță a programului a fost publicată spre consultare pe 4 noiembrie 2020. Această versiune conținea Strategia Programului și Prioritățile, comentariile și propunerile de îmbunătățire a documentului de programare care au putut fi depuse până la 15 decembrie 2020. Toate celelalte versiuni ale programului, inclusiv cel final, au fost, de asemenea, publicate pentru consultare publică, de fiecare dată partenerii primind suficient timp pentru a-și depune propunerile. Toate feedback-urile primite au fost în cele din urmă discutate și aprobate în cadrul reuniunilor GLC. Atât proiectele de documente de programare, cât și alte informații relevante au fost încărcate periodic pe pagina web a programului <https://interregviarobg.eu/en/partnership>. Astfel, partenerii au fost mereu la curent cu stadiul procesului de programare, toate știrile și notificările relevante privind orice fază a elaborării programului fiind ușor accesibile pe o platformă dedicată.

Alte două ateliere de lucru au fost organizate online cu scopul de a prezenta și discuta logica de intervenție a programului cu părțile interesate. Evenimentele au fost organizate pe o platformă de videoconferință la diferite date, astfel încât să faciliteze participarea cât mai multor parteneri. Atelierele au început cu o sesiune plenară care a reunit toți participanții, unde a fost prezentată logica intervenției pentru fiecare obiectiv de politică. Ulterior, participanții au fost împărțiți în grupuri tematice de lucru pentru a discuta obiectivele și tipurile de acțiuni aferente.

De asemenea, MA a făcut parte din proiectul pilot OCDE pentru consolidarea angajamentului cetățenilor în politica de coeziune. Astfel, pentru o perioadă de 12 luni, MA a primit asistență tehnică din partea experților OCDE pentru îmbunătățirea și introducerea de noi inițiative de

implicare a cetățenilor în Programul 2021-2027, cu scopul de a avea un program mai transparent, mai aproape de nevoile oamenilor și comunități locale din zona noastră de graniță.

Experții OCDE au organizat un Atelier de lucru pentru cetățeni de jumătate de zi pentru personalul membrilor Secretariatului Comun, MA, NA și GLC. Acest atelier a acoperit diferite forme de participare a cetățenilor, diverse metode disponibile, beneficiile cheie ale participării cetățenilor, precum și provocările și modul de abordare a acestora.

4. Implementare, monitorizare și evaluare

După aprobarea programului operațional de către CE, va fi înființat un Comitet de Monitorizare (CM) în conformitate cu prevederile Codului de conduită privind parteneriatul și cu articolul 29 din Regulamentul Interreg. Programul va încerca să asigure continuitatea între cele două perioade de programare în ceea ce privește componența CM, pentru a valorifica experiența acumulată de membri. În ceea ce privește partenerii sociali, se va organiza o procedură transparentă. În acest scop, va fi lansat un apel, anunțat pe site-ul Programului și pe rețelele de socializare, cu scopul de a selecta organizațiile care vor face parte din CM.

Programul va continua să promoveze transparența prin publicarea tuturor documentelor importante pentru consultare pe site-ul web al Programului. Toate părțile interesate vor fi invitate să trimită observații. Un rol important în implementarea OP 5 va reveni Consiliului Strategic, care va lucra îndeaproape cu CM al Programului pentru a asigura implementarea cu succes a OP 5.

5. Abordare comunicării și vizibilității pentru programul Interreg

(obiective, audiențe țintă, canale de comunicare, inclusiv sensibilizarea pe rețelele sociale, după caz, buget planificat și indicatori relevanți pentru monitorizare și evaluare)

Trimitere: punct (h) din Articol 17(3)

Următoarele obiective specifice de comunicare sunt luate în considerare având în vedere nevoile de comunicare specifice fiecărei etape a ciclului de viață al Programului și nevoile de comunicare ale fiecărui grup țintă:

1. Creșterea gradului de conștientizare generală față de Program;
2. Atragerea interesului potențialilor beneficiari cu privire la oportunitățile de finanțare;
3. Să sprijine beneficiarii în toate etapele implementării proiectului, inclusiv comunicarea rezultatelor proiectului;
4. Să disemineze realizările și rezultatele Programului și să evidențieze valoarea adăugată a finanțării UE;
5. Întărirea comunicării între organismele Programului și cooperarea cu alte grupuri externe de sprijin.

Fiecare obiectiv de comunicare este dezvoltat în activități de comunicare specifice.

Programul a identificat următoarele grupuri țintă din ambele țări: beneficiari și potențiali beneficiari, actori guvernamentali și neguvernamentali naționali și regionali, mass-media naționale/regionale/locale, instituții și organisme UE, publicul larg (cetățeni din zona Programului și publicul larg al UE), grup de sprijin intern, grupuri de sprijin extern.

Se are în vedere un mix de instrumente de comunicare, personalizate în funcție de tipul grupului țintă. Mesajele și canalele de comunicare vor fi adaptate pentru a aborda caracteristicile și nevoile fiecărui grup țintă specific, acoperind fiecare din etapele ciclului de viață al programului: pregătirea și lansarea programului, lansarea cererilor de propuneri, selecția proiectelor, implementarea proiectelor, închiderea programului etc. Pentru fiecare campanie de comunicare adresată unui anumit grup țintă, intenționăm să folosim canalul de comunicare preferat, precum și un mesaj specific personalizat (de ex., pentru campaniile de tineret intenționăm să folosim rețelele de socializare și promovarea unui limbaj specific și atragerea de mesaje).

A fost creat un site web dedicat: www.interregviarobg.eu și este funcțional din 2020.

Site-ul va prezenta toate informațiile cerute de art. 36 alin.2 din Regulamentul UE nr.1059/2021, dar și informații utile suplimentare, demonstrarea angajamentului Programului față de transparență. De asemenea, pe site va fi publicat un calendar al cererii de propuneri planificate, inclusiv toate datele obligatorii menționate la art. 49 alin.2 din Regulamentul UE nr. 1060/2021 și va fi actualizat de cel puțin trei ori pe an. Mai mult, lista operațiunilor selectate publicată pe site va cuprinde toate datele obligatorii menționate la art. 49 alin.3 din Regulamentul UE nr. 1060/2021, în toate cele 3 limbi, într-un format deschis, lizibil și va fi actualizat în mod constant, cel puțin o dată la patru luni.

Întrucât rețelele sociale au fost utilizate intens pentru promovarea Programului și a rezultatelor proiectului în perioada de programare 2014-2020, prin urmare noul program va continua această abordare. Programul va încuraja beneficiarii să fie mai activi în promovarea proiectelor lor pe rețelele sociale, oferindu-le ghiduri specifice cu reguli de vizibilitate incluse, și anume un pachet de comunicare pentru promovarea proiectului lor („Communication Starter Kit”).

Facebook este cea mai comună platformă de social media utilizată în perioada 2014-2020 și cea mai populară platformă de social media din România și Bulgaria.

Twitter este folosit de Program pentru anunțuri importante prezentate într-un mesaj scurt și specific, însoțit de o imagine sugestivă.

YouTube este o platformă frecvent utilizată de noi și va fi folosită și în viitor pentru a încărca videoclipuri și tutoriale dedicate potențialilor beneficiari și beneficiarilor proiectelor și pentru a asigura transmiterea în direct a evenimentelor organizate.

Vor fi organizate următoarele evenimente:

- conferințe și evenimente publice de promovare adresate tuturor grupurilor țintă (ex. conferința de lansare și conferința anuală a Programului, Ziua CE, Ziua Europei, campanii în aer liber etc.)
- evenimente cu scopul de a oferi sprijin potențialilor beneficiari în pregătirea ideii de proiect și a aplicației lor (ex. zile de informare, rulote, traininguri, seminarii tematice etc.)

▫ seminarii tematice și training-uri care acoperă subiecte legate de implementarea proiectului, vizite de proiect, întâlniri online etc.

Videoclipuri scurte, podcasturi, interviuri etc. pot fi concepute pentru prezentarea noului program și a diferitelor etape ale ciclului de viață al programului, pentru a promova utilizarea publicațiilor online, a platformelor și rețelelor de comunicare online și a materialelor promoționale ecologice.

Măsurile de comunicare și informare vor face obiectul unor evaluări în cadrul evaluărilor Programului, pe baza următorilor indicatori principali:

▫ Evenimente: numărul de evenimente (31 în 2029), numărul de participanți (600 în 2029), utilitatea generală a evenimentului pentru participanți (4 chestionare în 2029)

▫ Site: nr. de afișări de pagini (250.000 în 2029), utilitate generală pentru cititori în ceea ce privește informațiile primite cu privire la intervenția programului de finanțare UE în regiune (4 chestionare în 2029)

În ceea ce privește proiectele de importanță strategică și proiectele cu o valoare care depășește 5 mil Eur, activitățile de comunicare vor trebui să reflecte rezultatele și impactul strategic pe care aceste proiecte le vor aduce în zona transfrontalieră. Dacă este necesar poate fi oferită asistență.

La nivel de Program, un ofițer de comunicare, responsabil cu coordonarea măsurilor de comunicare și vizibilitate, va fi desemnat de MA.

Bugetul total estimat de AT prevăzut pentru activități de publicitate și informare este de aproximativ 1 milion de euro.

6. Indicarea sprijinului pentru proiecte la scară mică, inclusiv proiecte mici în cadrul fondurilor pentru proiecte mici

Trimitere: punct (i) din Articol 17(3), Articol 24

Pentru perioada de programare 2021-2027, proiectele cu valoare financiară limitată (proiecte la scară mică) vor fi finanțate în cadrul Obiectivului de politică 4, Obiectiv specific: 4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii incluzive și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea unei infrastructuri accesibile, inclusiv prin stimularea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online, în conformitate cu prevederile articolului 24 1(a) din Regulamentul 1059/2021. Prin urmare, scopul și grupurile țintă pentru proiectele financiare limitate corespund indicatorilor și grupurilor țintă identificate pentru acest obiectiv specific.

Programul CBC România-Bulgaria 2007-2013 și Programul Interreg V-A România-Bulgaria nu au implementat proiecte la scară mică, totuși, proiectele interpersonale sau proiectele care abordează educația, formarea, piața muncii etc. au fost finanțate în cadrul celor două programe

anterioare. Valorile mediane pentru proiectele obișnuite care vizează educația, formarea, integrarea pe piața muncii au fost de aproximativ 500.000 de euro pentru 2014-2020 și de 200.000 de euro pentru 2007-2013.

Cu toate acestea, având în vedere experiența la nivelul UE cu proiecte cu valoare financiară limitată (proiecte de mică anvergură), unde pragul bugetar variază până la 200.000/250.000 euro, precum și activitățile implementate în proiecte în perioada 2007-2013 și 2014-2020 și cele preconizate pentru Programul Interreg VI-A România-Bulgaria, pentru perioada 2021-2027, un proiect la scară mică poate fi considerat un proiect cu un buget indicativ sub un prag de 300.000 euro (buget total), selectat în cadrul aceluiași apel ca și alte tipuri de proiecte.

Proiectele cu valoare financiară limitată (proiecte la scară mică) pot finanța toate tipurile de acțiuni prevăzute de Program în cadrul OS 4.2. Acestea ar trebui să aibă un impact transfrontalier, cu scopul specific de a contribui la reducerea obstacolelor transfrontaliere legate de accesul la educație și formare, prin dezvoltarea de legături mai strânse între comunitățile locale și între părțile interesate cheie din sector. Astfel, valoarea adăugată a proiectelor la scară mică este aceea că pot funcționa ca un instrument specific pentru program, pentru a ajunge la cât mai mulți cetățeni și părți interesate din regiunea de frontieră, oferind o contribuție cheie la simplificarea extinsă a procedurilor pentru beneficiari.

Pentru implementarea proiectelor la scară mică, vor fi utilizate opțiuni de cost simplificate, în conformitate cu reglementările UE (de exemplu: tarif fix pentru costurile de personal și costurile de administrare, costuri unitare, sumă forfetară).

De asemenea, în cadrul OP 4, OS 4.2, aplicarea fondului pentru proiecte mici, ca posibil instrument de sprijinire a proiectelor cu volum financiar limitat, va fi analizată de structurile programului în etapa de implementare, în funcție de evoluția programului.

7. Prevederi de implementare

7.1 Autoritățile programului

Trimitere: punct (a) din Articol 17(6)

Autoritățile programului	Denumirea instituției [255]	Persoană de contact [200]	E-mail [200]
Autoritatea de Management	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	Iulia Hertzog	rob@mdlpa.ro iulia.hertzog@mdlpa.ro
Autoritate națională (pentru programe cu țări terțe sau parteneri participante, dacă este cazul)	Ministerul Dezvoltării Regionale și Lucrărilor Publice, Direcția „Managementul	Desislava Georgieva	NA-RO-BG@mrrb.government.bg

	cooperării teritoriale”.		
Autoritatea de audit	Curtea de Conturi a României	Dan Vlădescu	autoritateadeaudit@rcc.ro dan.vladeascu@rcc.ro
Grupul reprezentanților auditorilor	Curtea de Conturi a României Ministerul Finanțelor, Agenția Executivă „Auditul fondurilor UE”, Direcția „Auditurile fondurilor în cadrul ETC și alte programe”	Daniela Dumitrache Iskra Torbova - Hristova	Daniela.dumitrache@rcc.ro aeuf@minfin.bg
Organismul căruia urmează să fie efectuate plățile de către Comisie	Autoritatea de Management Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	Daniela Albu	Daniela.albu@mdlpa.ro

7.2 Procedura de constituire a Secretariatului Comun

Trimitere: punct (b) din Articol 17(6)

<p>În urma consultărilor, Grupul de Lucru Comun pentru Programare a decis ca Oficiul Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Călărași să găzduiască Secretariatul Comun (SC) pe baza următoarelor argumente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a găzduit secretariatul comun (tehnic) pentru Programul Transfrontalier România-Bulgaria 2007-2013 și pentru Programul Interreg V-A România-Bulgaria. Astfel, este o instituție deja existentă cu structuri de management complet funcționale și resurse umane multiculturale, cu personal atât român, cât și bulgar, și cu experiență în managementul programelor. - structurile de management și procedurile de lucru ale SC au fost auditate în perioada de programare 2014-2020 și vor fi făcute doar modificări minore pentru a reflecta prevederile noilor reglementări UE și lecțiile învățate - know-how-ul, resursele umane și experiența din ultimele două perioade de programare vor permite începerea implementării noului Program cât mai curând posibil - o bună vizibilitate și relații strânse cu părțile interesate din teritoriu. <p>Atât SC, cât și personalul național de control (pentru partenerii români) sunt stabiliți într-o autoritate regională, unde au lucrat în perioadele anterioare de programare (2007-2013/2014-2020) și sunt deja instruiți și experimentați.</p> <p>SC îndeplinește funcțiile stabilite în Regulamentul Interreg. În acest sens, va fi încheiat un acord de delegare și finanțare (MA-SC-BRCT). Costurile legate de funcționalitatea SC vor fi</p>
--

suportate din fondurile de Asistență Tehnică ale Programului, atâta timp cât sunt legate de sarcinile delegate de Autoritatea de Management.

Întrucât personalul SC pentru Interreg V-A România-Bulgaria este deja pregătit și experimentat și a fost implicat în procesul de programare din perioada 2021-2027, acesta va prelua responsabilitățile pentru Programul Interreg VI-A România-Bulgaria, în funcție de expertiza fiecărei persoane.

Procedurile de recrutare a personalului nou vor ține cont de parteneriatul programului și vor respecta principiile transparenței, nediscriminării și egalității de șanse. Personalul SC trebuie să cunoască limba engleză și cel puțin una dintre limbile locale relevante, româna sau/și bulgară.

Atât Autoritatea de Management, cât și Autoritatea Națională pot observa procesul de selecție pentru Secretariatul Comun. Prin urmare, reprezentanții ai Autorității de Management/Autorității Naționale vor fi invitați să participe la procesul de selecție a personalului.

De asemenea, MA și NA au decis să înființeze puncte de informare pe teritoriul bulgar (la Ruse și la Sofia), sub responsabilitatea NA. Punctul de informare îndeplinește următoarele sarcini:

- Sprijin acordat părților interesate și beneficiarilor bulgari în timpul pregătirii și implementării proiectului.
- Activități de informare și comunicare.

Toate aceste sarcini vor fi îndeplinite în strânsă cooperare cu SC, sub responsabilitatea NA.

La îndeplinirea sarcinilor, structurile programului trebuie să asigure o separare adecvată a funcțiilor, pentru a evita conflictul de interese. Descrierea sistemului de control și management și procedurile de lucru relevante trebuie să ofere detalii cu privire la modul în care este respectat principiul separării funcțiilor între și în cadrul structurilor programului.

7.3 Repartizarea răspunderii între statele membre participante și, după caz, țările terțe și TTPM, în cazul unor corecții financiare impuse de autoritatea de management sau de Comisie

Trimitere: punct (c) din Articol 17(6)

Potrivit art. 69 (2) din Regulamentul (UE) 2021/1060 - CPR, fiecare stat partener este responsabil de investigarea neregulilor comise de beneficiarii aflați pe teritoriul său. În cazul unei nereguli sistematice, statul partener își extinde ancheta pentru a acoperi toate operațiunile potențial afectate. Statul partener efectuează corecțiile financiare în legătură cu neregulile individuale sau sistemice detectate în operațiuni sau în programul operațional. Corecția financiară constă în anularea totală sau parțială a contribuției publice la o operațiune sau la programul operațional. Corecțiile financiare se înregistrează în conturile anuale de către autoritatea de management pentru anul contabil în care se decide anularea.

Autoritatea de management se asigură că orice sumă plătită ca urmare a unei nereguli este recuperată de la partenerul principal. Beneficiarii vor rambursa partenerului principal orice sume plătite în mod necuvenit. Dispoziții speciale privind rambursarea sumelor care fac obiectul unei nereguli vor fi incluse atât în contractul care urmează să fie semnat cu partenerul principal, cât și în contractul de parteneriat care urmează să fie semnat între beneficiari.

Dacă partenerul principal nu reușește să asigure rambursarea de la alți beneficiari sau dacă autoritatea de management nu reușește să asigure rambursarea de la partenerul principal, statul partener pe al cărui teritoriu se află beneficiarul în cauză rambursează autorității de management suma plătită în mod necuvenit către acel beneficiar. În cazul în care un stat membru nu a rambursat autorității de management nicio sumă plătită în mod necuvenit unui partener, aceste sume fac obiectul unui ordin de recuperare emis de Comisie, care se execută, dacă este posibil, prin compensare către statul membru respectiv.

Autoritatea de management este responsabilă de rambursarea sumelor în cauză către bugetul general al Uniunii, în conformitate cu împărțirea pasivelor între statele partenere participante, astfel cum este detaliat în memorandumul de punere în aplicare.

În conformitate cu articolul 104 din Regulamentul (UE) 2021/1060 - CPR, Comisia are dreptul de a efectua corecții financiare prin anularea integrală sau parțială a contribuției Uniunii la program și efectuând recuperarea de la statele partenere în vederea excluderii din Uniune a finanțării cheltuielilor care încalcă legislația aplicabilă a Uniunii și legislația națională, inclusiv în legătură cu deficiențe ale sistemelor de management și control.

În cazul oricăror corecții financiare din partea Comisiei, cele două state partenere se angajează să împartă suma între cele două state partenere proporțional cu bugetele proiectului aprobate și cu activitățile desfășurate de beneficiarii români și bulgari afectați de corecția financiară. În cazul corecțiilor financiare ale Comisiei, din cauza unor nereguli întâmplătoare sau anormale, cele două state partenere se angajează să investigheze de la caz la caz. Corecția financiară din partea Comisiei nu aduce atingere obligației statelor partenere de a urmări recuperări în temeiul dispozițiilor regulamentelor europene aplicabile.

În cazul ajutoarelor de stat ilegale/utilizate abuziv/ajutoarelor de minimis acordate în contextul Interreg VI-A România-Bulgaria, MA, cu sprijinul fiecărui stat membru, este responsabilă de recuperarea sumelor respective de la beneficiarii aflați pe teritoriul său, conform procedurilor naționale în vigoare. De asemenea, Bulgaria (Autoritatea Națională) va rambursa Autorității de Management sumele de recuperat - ajutorul acordat din FEDR și dobânzile aferente calculate conform metodologiei prevăzute de Regulamentul Comisiei, în cazul în care MA nu reușește să recupereze ajutorul de stat ilegal/utilizat abuziv/ajutor de minimis acordat.

Memorandumul de implementare între statele membre care fac parte din Programul Interreg VI-A România-Bulgaria va stabili prevederi detaliate privind repartizarea datoriilor, recuperarea datoriilor, constituirea unui fond tampon pentru asigurarea fluxului de numerar la nivelul programului, recuperarea fondurilor AT (dacă este cazul), precum și în ceea ce privește ajutorul de stat/ajutorul de minimis acordat.

8. Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfaitare, a ratelor forfaitare și a finanțării care nu sunt legate de costuri

Trimitere: Articolele 94 și 95 din Regulamentul (UE) 2021/1060 (CPR)

Tabel 10: Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfaitare, a ratelor forfaitare și a finanțării care nu sunt legate de costuri

Utilizarea intenționată a articolelor 94 și 95	DA	NU
De la adoptare, programul va utiliza rambursarea contribuției Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfaitare și a ratelor forfaitare în conformitate cu articolul 94 din CPR (dacă da, completați Apendice1)	☐	☒
De la adoptare, programul va utiliza rambursarea contribuției Uniunii pe baza finanțării care nu sunt legate de costuri în conformitate cu articolul 95 din RDC (dacă da, completați Apendice 2)	☐	☒

Apendice 3. Lista operațiunilor planificate de importanță strategică cu un calendar - articolul 17(3)

Prioritatea 1: O regiune bine conectată, OP 3, OS 3.2

1. Titlul proiectului: DISMAR - Sistemul integrat de marcare a Dunării

Partener principal: Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați - AFDJ Galați

Parteneri: Agenția Executivă pentru Explorarea și Menținerea Fluviului Dunărea - EAEMDR Ruse

Bugetul indicativ: 8.000.000 euro (FEDR)

2. Îmbunătățirea conectivității feroviare și a mobilității peste Dunăre

Potențial Lider Partener/Parteneri: Ministerele Transporturilor din România și Bulgaria; Companiile Naționale de Căi Ferate Române și Bulgare, alți actori relevanți în acest domeniu

Bugetul indicativ: 12.000.000 euro (FEDR)

Prioritatea 2: O regiune mai verde, OP 2, OS 2.4

1. Titlul proiectului: STREAM 2 - Raționalizarea cooperării transfrontaliere: abordare comună în ceea ce privește rezistența la dezastre

Partener principal: Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, România

Parteneri: Direcția Generală Securitate la Incendiu și Protecție Civilă, Bulgaria; Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență „Dobrogea” Constanța, România; Inspectoratul Teritorial al Poliției de Frontieră Giurgiu, România; Academia Ministerului de Interne, Bulgaria; Asociația Națională a Voluntarilor din Republica Bulgaria.

Bugetul indicativ: 19.500.000 euro (FEDR)

2. Titlul Proiectului: (RISC Dunărea) - Prevenirea Riscului Dunării

Partener principal: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, România

Parteneri: Administrația Națională „Apele Române”, Ministerul Mediului și Apelor, Bulgaria, Direcția Bazinului Fluviului Dunărea, Bulgaria

Bugetul indicativ: 14.000.000 euro (FEDR)

Calendar orientativ - operațiunile de importanță strategică vor fi dezvoltate și implementate pe toată perioada de programare.

Parteneriatele propuse pot fi modificate/extinse, dacă este cazul, cu alți parteneri relevanți necesari pentru realizarea obiectivelor proiectului.